

ÉS BENEFICIÀRIA LA FIGURA DEL PROCURADOR EN EL PROCEDIMENT JUDICIAL?

*Anàlisi de la intervenció preceptiva i
necessitat de la figura del procurador en el
dret processal espanyol*

Mar González Blanco

Tutora: Susanna Oromi Vall-llovera

Facultat de Dret. Grau en Dret

Convocatòria: Maig 2023

Treball Final de Grau

LLISTAT D'ABREVIATURES

- CC: Real Decret de 24 de Juliol, del Codi Civil
- CE: Constitució Espanyola
- CGPJ: Consell General del Poder Judicial
- CP: Llei Orgànica 10/1995 de 23 de Novembre, del Codi Penal
- EGPT: Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya
- EJE: Expedient Judicial Electrònic
- LAJ: Lletrat Administració de Justícia
- LEC: Llei 1/2000, de 7 de Gener, d'Enjudiciament Civil
- LECRIM: Real Decret de 14 de Setembre de 1882, d'Enjudiciament Criminal
- LJS: Llei 36/2011, de 10 d'Octubre, reguladora de la Jurisdicció Social
- LJCA: Llei 29/1998, de 13 de Juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciós-Administratiu
- LOPJ: Llei Orgànica 6/1985, d'1 de Juliol, del Poder Judicial
- LTICAJ: Llei 18/2011, de 5 de Juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia
- TC: Tribunal Constitucional
- TS: Tribunal Suprem

INTRODUCCIÓ	1
1. LA FIGURA DEL PROCURADOR EN EL SISTEMA DE JUSTÍCIA ESPANYOL. LA PROCURA COM A PROFESSIÓ	3
1.1 Breu història i evolució de la figura del procurador	3
1.2 La postulació processal	4
1.3 La representació processal i la figura del procurador en el dret espanyol	6
1.4 Perceptivitat de la intervenció del procurador	8
1.4.1 La perceptivitat de la intervenció del procurador en l'ordre civil	8
1.4.2 La perceptivitat de la intervenció del procurador en altres ordres jurisdiccionals	11
1.4.3 La perceptivitat de la intervenció del procurador en la llei de jurisdicció voluntària i el procediment monitori	14
2. LES FUNCIONS DEL PROCURADOR	15
2.1 Funcions principals	15
2.2 Funcions específiques	16
2.3 Funciones en el procediment d'execució	18
2.4 La protecció de les funcions del procurador: drets i jura de comptes	19
3. LA RESPONSABILITAT PROFESSIONAL DEL PROCURADOR	20
3.1 La responsabilitat disciplinària	20
3.2 La responsabilitat civil del procurador	21
3.2 La responsabilitat penal del procurador (Art. 465, 466, 467 del CP)	23
4. LA REPRESENTACIÓ PROCESSAL EN EL CONTEXT EUROPEU	25
4.1 La figura dels agents d'execució en el context Europeu	25
4.2 La figura de l'hussier de justice a França	26
4.3 La figura dels Solicitadores a Portugal	27
4.4 El procuratore Italià	28
4.5 La representació processal a Alemanya	29
5. EL PROCURADOR I EL PROCÈS ELECTRÒNIC O DIGITAL	30
5.1 Bases per a la modernització de l'Administració de Justícia	30
5.2 La modernització del procediment i l'Administració de Justícia amb els nous sistemes digitals	31
5.2.1 L' Expedient Judicial Electrònic	32
5.2.2 LexNet i eJusticia	32
5.2.3 La firma digital	34
CONCLUSIONS	36
BIBLIOGRAFIA	38

INTRODUCCIÓ

El present treball de documentació té la pretensió d'analitzar com es configura de forma actual la figura del procurador en el dret espanyol, així com entendre perquè tot i ser una professió contínuament qüestionada i silenciada és bàsica pel funcionament tant de l'Administració de Justícia com del desenvolupament processal del procediment. El desenvolupament del treball és una exposició de la figura del procurador fent especial esment a la configuració de la perceptivitat, les seves funcions i responsabilitat, la comparativa en el context europeu actual i la modernització de la figura en relació a la modernització de l'Administració de Justícia per finalitzar amb una reflexió sobre si realment és necessària la presència del professional en el procediment.

L'actuació del procurador es caracteritza per la professionalitat, honor i lleialtat cap a la defensa dels seus representats, fent-se aquesta última extensiva als òrgans judicials amb els qui col·labora. A més a més és un professional independent que, a part de representar els interessos del client, defensa els interessos de la justícia. "Sóc tu en el jutjats" és, col·loquialment, la definició que fan servir els procuradors per explicar la seva feina. La realitat actual és que la major part de la societat coneix perfectament què és i quines funcions té un advocat, mentre que existeix un desconeixement freqüent envers la figura del procurador.

La seva intervenció com a representant processal ha estat i segueix essent objecte de debat. El manteniment de la representació processal separada de la defensa tècnica és una qüestió discutida per la comparació del sistema judicial espanyol amb d'altres països del nostre entorn jurídic. En molts altres països i jurisdiccions no existeix la figura del procurador i els advocats poden representar directament als seus clients davant els tribunals. A més, la digitalització dels procediments judicials i l'implementació de la justícia electrònica poden disminuir la necessitat de la presència física dels procuradors en els Tribunals. Per tant, encara que la figura del procurador sigui important en l'actualitat, es possible que el futur pugui evolucionar o es redueixi el seu paper en el sistema judicial en funció dels canvis normatius i tecnològics que es produeixin.

D'altra banda, els procuradors desenvolupen una activitat professional que constitueix una peça fonamental en la tramitació dels procediments judicials. La figura és regulada de manera preceptiva en la majoria de procediments civils per a la part i de manera exclusiva a favor del procurador - és a dir, negant la derivació a altres professionals de les funcions -, tot i així, en aquells procediments en que la figura no és obligatòria sinó potestativa la majoria d'avocats prefereixen comptar amb un procurador per millorar la gestió i coordinació del procediment judicial.

L'objectiu del present treball és delimitar les característiques de la Procura per entendre què és el que la fa ser una institució singular i única en el nostre entorn soci-jurídic, en el qual s'observa una inclinació cap a la desaparició de la figura del procurador com a professió diferenciada de la d'avocat; perquè la representació processal ha de continuar sent exercida per aquest professional i perquè ha d'assumir noves funcions, concretament en el marc de l'execució civil.

La metodologia utilitzada serà la lectura tant de fonts primàries (legislació i jurisprudència) com secundària (doctrina) per tal de reflexionar sobre les mateixes i exposar els aspectes rellevants per tal de complir amb

l'objectiu anunciat. Després de l'estudi de la informació obtinguda, s'ha procedit a organitzar-la de manera coherent i raonada. Finalment, s'han extret una sèrie de conclusions.

1. LA FIGURA DEL PROCURADOR EN EL SISTEMA DE JUSTÍCIA ESPANYOL. LA PROCURA COM A PROFESSIONIÓ

1.1 Breu història i evolució de la figura del procurador

“Procurar” deriva del llatí “procurare”: proporcionar una cosa necessària. Un procurador dels Tribunals és la persona que, amb la necessària habilitació legal, representa als litigants davant dels Tribunals amb la garantia d’impulsar totes les qüestions relacionades amb el procediment que no siguin l’estricta defensa.¹ La professió és directa hereva, tant en nom com funció, de l’ofici de “Procurador ad litem” del Dret Romà post-clàssic, el qual fa referència a l’encarregat de representar a la part en judici per mitjà de mandat ordinari.²

En el s. XIII, durant les monarquies de Ferran III i Alfons X, es produeix la recepció del Dret Romà i amb la creixent influència social i política dels juristes, s’estableix la tècnica jurídica. Apareixen textos que reglamenten la representació processal, com per exemple el *Fuero Real* i las *Partidas*, on apareix la figura del “personero” i es dóna la possibilitat de designar-lo en cas que les parts no vulguin o no puguin assistir al plet. És en el codi legislatiu d’Alfons X on es consolida definitivament la figura del procurador fent una distinció entre la defensa i la representació.

Durant el s. XV la professionalitat de la figura es reforça i es reflexa amb l’augment considerable de la legislació que afecta al col·lectiu: durant el regnat dels Reis Catòlics dicten las *Ordenanzas Reales de Medina* (1489), las *Ordenanzas Reales de Castilla o Ordenamiento de Montalbo* (1484) i las *Ordenanzas de Cordoba i Valladolid* (1485) que doten a la figura d’oficialitat i estableixen els principis de la responsabilitat professional.

El primer Col·legi de Procuradors a nivell nacional es crea a Saragossa el 1336. No serà fins gairebé un segle després, al 1512, que es crearà el Col·legi de Barcelona, per privilegi de Ferran el Catòlic i posteriorment el de Madrid el 1574.

Al s. XIX, instaurada la dinastia dels Borbons, apareix un nou corpus jurídic que redefineix la figura del Procurador. Al 1870 apareix la Llei Orgànica del Poder Judicial, que va preveure la creació de Col·legis de Procuradors en les capitals de província on hi hagués Audiència. Així doncs, es van anar fundant nous col·legis que, conjuntament als ja preexistents van configurar una presència col·legial en totes les províncies espanyoles, de moment sense la existència d’una entitat supracol·legial.³ També s’estableix el sistema d’accés per titulació acadèmica i examen.

A principis del s. XX els procuradors busquen noves estratègies per afrontar els constants canvis legals i d’organització de l’Estat. Es quan es començarà a moure un moviment de caràcter associatiu a nivell

¹ I-lustre Col·legi de Procuradors de Saragossa. *La figura del procurador*. <https://procuradores.net/la-figura-del-procurador/>

² II-lustre Col·legi de Procuradors de Madrid. *Apuntes historicos*. <https://www.icpm.es/%2Fprocura.asp#4>

³ Consell General de Procuradors d’Espanya. *El camino hacia la supracolegialidad*. <https://www.cgpe.es/historia/>

nacional en la necessària convergència per la cerca d'objectius comuns. Aquesta associació es plasmarà en la celebració de diverses assemblees generals celebrades entre els anys 1890 i 1922. En l'última, celebrada a Barcelona l'any 1922 s'escolleix una Comissió Executiva d'Acords d'Assemblees de Procuradors, òrgan que actuava com a encarregat d'executar els acords establerts per l'Assemblea. Posteriorment, mitjançant decret al 1943 es crea la Junta Nacional dels Il·lustres Col·legis de Procuradors dels Tribunals. La seva missió era:

*“Representar a la profesión con carácter nacional; proponer al Ministerio las normas de unificación de los Colegios cuantas estimen necesarias para el mejor ejercicio de la profesión de Procurador de los Tribunales; dirimir los conflictos que dichos Colegios tuviesen entre sí; adoptar previa aprobación del Ministerio cuantas disposiciones juzgue convenientes para el mejor prestigio profesional de sus miembros; perseguir el intrusismo profesional bajo todas sus formas; crear Instituciones de previsión en beneficio de los Colegiados y sus familiares y formar el censo de los Procuradores de los Tribunales de España”.*⁴

De les primeres inquietuds del nou òrgan va ser el projecte de crear un codi jurídic que regulés la figura del procurador de forma autònoma, diferenciada de la resta de professionals que formen el funcionament de l'Administració de Justícia. El 19 de Desembre de 1947 s'aprova l'Estatut General dels Procuradors dels Tribunals, el primer text jurídic-legal dedicat exclusivament a la regulació de la procura.⁵ En aquest es regulen totes els temes que afecten a la professió: aranzels, formules d'accés a la professió, règim d'incompatibilitats, exercici professional, previsions, etc.

Amb l'aprovació de la Constitució Espanyola de 1978 es dona inici a un període de modificacions significatives que també afectaran al col·lectiu. Només un any abans, al 1977 la Junta Nacional modifica la seva denominació i es designa com a Consell General de Procuradors. El canvi més significatiu és la redacció d'un nou Estatut General que s'aprova per Real Decret el 30 de Juliol de 1982 el qual quedarà derogat per l'actual Estatut vigent el 1281/2002 de 5 de desembre. Actualment professió assentada, amb una extensió massiva a tot el país i d'alt nivell tècnic en quant a les seves actuacions processals.

1.2 La postulació processal

La postulació processal és l'exigència legal de que les parts compareguin representades per procurador i defensades per advocat.⁶ La finalitat és poder realitzar vàlidament actes processals. La representació tècnico-processal ve exigida per la complexitat interna del procés i per la necessitat de garantir la major agilitat en la tramitació i resolució del procés.⁷

---

⁴ Consell General de Procuradors d'Espanya. *La Junta Nacional*. <https://www.cgpe.es/historia/>

⁵ Il·lustre Col·legi de Procuradors de Barcelona. *El col·legi, més de 500 anys d'història*. <https://www.icpb.es/es/el-colegio/500-anos-de-historia/>

⁶ Tejedor Blanco, L. (2020). *La postulació processal. La figura del procurador en el derecho comparado*. [Treball de Fi de Grau, Universitat Pontifícia de Comillas]. Repositori de la Universitat Pontifícia de Comillas. <https://repositorio.comillas.edu/xmlui/bitstream/handle/11531/38180/TFG%20-%20Tejedor%20Blanco%2C%20Lucia.pdf?sequence=1>

⁷ Armenta Deu, T. (2018). *Lecciones de derecho procesal civil: Proceso de declaración. Proceso de ejecución. Procedimientos especiales. Arbitraje y mediación*. (11ª edició). Marcial Pons. Pàgina 87.

El fonament de la postulació processal està emmarcat dins el dret fonamental a la tutela judicial efectiva reconegut per la nostra Constitució a l'article 24.1.⁸ El fet d'estar representat i defensat per aquests professionals del Dret fa efectiu la tutela davant de Jutjats i Tribunals, donat l'exigència que la mateixa ha de “*ser efectiva sense que en cap cas en produeixi indefensió*”, degut a la complexitat actual tant del dret material com del processal es produiria una indefensió material al ciutadà que desconeix en quins temps i forma actuar així com quines normes jurídiques són les més adequades per a defensar les seves pretensions. També es produiria una infracció al principi d'igualtat de parts, ja que aquestes han de tenir la mateixa oportunitat d'actuació dins del procediment.

La raó per la qual advocat i procurador, representants de subjectes privats, es converteixen en col·laboradors d'una funció pública és la de servir a l'exercici dels drets fonamentals exposats, de contingut públic, reconeguts pel nostre ordenament jurídic. Si es converteixen en col·laboradors del procediment, és per la seva funció professional de defensa dels drets del representat en relació al procediment, que ha de ser degut i desenvolupat d'acord als paràmetres legalment exigibles. Tants els advocats com els procuradors necessiten d'una determinada capacitació professional. Això queda plasmat a l'article 1 de la Llei 15/2021, de 23 d'Octubre.⁹

“Esta Ley tiene por objeto regular las condiciones de obtención del título profesional para el ejercicio de las profesiones de la abogacía y de la procura, básicas para el ejercicio del derecho fundamental a la tutela judicial efectiva, con el fin de garantizar el acceso de la ciudadanía a un asesoramiento, defensa jurídica y representación técnica de calidad.”

Així mateix, això es veu reforçat per l'article 544.2 de la LOPJ que manifesta que la col·legiació d'advocats, procuradors i graduats socials serà obligatòria per actuar davant dels Jutjats i Tribunals en els termes previstos per la llei i per la legislació general sobre els Col·legis Professionals.

El servei ofert per aquests professionals ha de ser de qualitat per garantir la tutela judicial que la Constitució garanteix a la nostra ciutadania. En aquest sentit l'accés a la Procura i a l'Advocacia implica ser llicenciat o graduat en Dret, superar un màster, unes pràctiques i un examen teòric - pràctic d'accés a la professió corresponen, així com finalment l'inscripció a algun dels Col·legis de procuradors o advocats corresponents. Cal destacar la importància de les pràctiques en la fase del màster universitari, ja que anteriorment no es donava i conforma un punt a favor dels professionals que a partir d'ara vagin a col·legiar-se i exercir, donat que sempre que aquestes es realitzin encertadament, complint les previsions legals, és una garantia que el professional complirà amb les expectatives tècniques que els clients tenen en el moment de posar-se al servei d'aquest. També cal destacar que l'exigència de la nacionalitat espanyola, recollida a l'article 8 de l'Estatut General dels Procuradors i a l'article 9.a) de l'Estatut de l'Advocacia Espanyola, s'ha transformat i ampliat a través del Real Decret 174/1991, de 15 de Febrer, que fa extensiu l'accés a tots els nacionals d'algun dels Estats membres de la Unió Europea.

⁸ Constitució Espanyola. (BOE núm. 311, de 29 de desembre de 1978). Art. 24 “*Tothom té dret a obtenir la tutela efectiva dels Jutges i dels Tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui haver-hi indefensió*”

⁹ Llei 15/2021, de 23 d'Octubre, per la que es modifica la Llei 34/2006, de 30 d'Octubre, sobre l'accés a les professions d'Advocat i Procurador dels Tribunals. (BOE núm. 255, de 25 de octubre de 2021, pàgines 129043 a 129053)

Quan una persona sense formació jurídica ha de relacionar-se amb els Tribunals, és una situació desconeguda i que genera desconfiança, és per això que escollir els professionals que el representaran és fonamental i constitueix l'inici d'una relació contractual que s'ha de posar la seva base en la confiança i per això s'exigeix - amb independència dels seus coneixements o de la certesa dels seus plantejaments -, una diligència major. Així es recull tant a l'Estatut General dels Procuradors¹⁰ com a l'Estatut General de l'Advocacia¹¹, on ens diu que la defensa s'ha de portar amb la màxima diligència.

La capacitat de postulació en el procediment civil està regulada en el Capítol V del Títol 1 del Llibre 1 de la LEC, dels articles 23 al 35 "*de la representació processal i la defensa tècnica*". Entrada en vigor el 7 de Gener de 2000, tal i com exposa la mateixa en l'exposició de motius, la realitat econòmica i social d'Espanya del s. XX van fer necessària una nova Llei d'Enjudiciament Civil que donés resposta als nous reptes d'una societat més moderna, la realitat i problemes de la qual era de difícil solució amb l'aplicació de la Llei processal del s. XIX.¹² La llei reafirma l'importància i la perceptivitat de la figura del procurador dins del procediment civil. Configura les funcions per tal que siguin exclusives de procuradors i advocats respectivament:

- Incompatibilitat entre les funcions de representació i defensa: el procurador ostenta la representació tècnica i processal del litigant i l'advocat s'ocupa de la defensa tècnica.
- Obligació d'intervenció de procurador i advocat: per donar validesa als actes de postulació de les parts és necessari que siguin presentats pel procurador i subscrit per l'advocat. Només en els casos senyalats per la llei, la intervenció no resulta preceptiva.

El que no està tant justificat és que la postulació processal s'hagi de desdoblar entre dos professions jurídiques diferents. Un dels factors que justifica aquesta postura és el fet de la doble càrrega econòmica que això suposa per al litigant. A més a més tenint en compte que la postulació es configura d'una forma preceptiva i per tant com a pressupost processal, la falta d'aquesta mateixa podria constituir l'inadmissió d'una demanda dificultant l'accés a la justícia. Així mateix, en quant a l'agilització del procediment sobretot en el tema de les comunicacions, s'entén que podrien ser també realitzades pels advocats i que les dilacions indegudes tenen més a veure amb una realització irresponsable de les obligacions per part de les persones que intervenen en la tramitació del procediment.

1.3 La representació processal i la figura del procurador en el dret espanyol

---

¹⁰ Real Decret 1281/2002, de 5 de desembre, Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya. (BOE núm. 305, de 21 de Desembre de 2002).

¹¹ Real Decret 135/2021, de 2 de març, Estatut General de l'Advocacia Espanyola. (BOE núm. 71, de 24 de març de 2021, pàgines 33597 a 33649)

¹² Llei 1/2000, de 7 de Gener, d'Enjudiciament Civil. (BOE núm. 7, de 8 de Gener del 2000). Exposició de Motius III i IV.

Segons el Diccionari de la Real Acadèmia, en la seva vintena primera edició, trobem la següent definició, en l'accepció tercera: “*Persona que, amb la necessària habilitació legal, exerceix enfront els Tribunals la representació de cada interessat en un judici*”.¹³ Així mateix de forma més concreta, l'article 543.1 de la LOPJ estableix: “*Corresponde exclusivamente a los procuradores la representación de las partes en todo tipo de procesos, salvo cuando la ley autorice otra cosa*”. La present definició fa també referència a la incompatibilitat en l'exercici de l'advocacia¹⁴. Finalment, l'Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya ens defineix la figura en el seu article núm. 3:

“*Son los Procuradores de los Tribunales quienes, válidamente incorporados a un Colegio:*

1. *Se encargan de la representación de sus poderdantes ante los Juzgados y Tribunales de cualquier orden jurisdiccional.*
2. *Se encargan del fiel cumplimiento de aquellas funciones o de la prestación de aquellos servicios que, como cooperadores de la Administración de Justicia, les encomienden las leyes.*”

Els procuradors representen a les parts en el procés però també són col·laboradors de l'Administració de Justícia. Així doncs tenen una doble dimensió: pública en quant col·laboradors i privada en quant a representants. Mantenen una relació de caràcter privat amb els seus clients, que de forma genèrica es regeix pels principis propis de la prestació de serveis, però per altre part aquests objectius només es poden perseguir en el marc d'un procediment judicial legalment establert.¹⁵ Aquesta doble dimensió ha assegurat la perdurabilitat de la figura fins a l'actualitat, ja que si només es contemplés la dimensió privada podria haver estat substituït per un altra figura professional.¹⁶

El procurador és un professional jurídic el qual ostenta la representació tècnica dels seus clients en tota classe de processos jurisdiccionals així com la col·laboració amb l'Administració de Justícia, a la que ajuda a la correcta tramitació dels procediments i a la eficaç execució de les sentències i demés resolucions judicials. En l'àmbit de la representació la seva missió bàsica consisteix en comparèixer en el judici en el nom del seu representat, l'impuls del procés, agilitzar el procediment en fase d'execució i ser el professional encarregat de garantir amb tota seguretat jurídica la comunicació del tribunal amb l'advocat i el ciutadà.¹⁷ El principi general és que les parts poden designar lliurement qui els representarà sempre que aquests reuneixin els requisits exigits per la llei.¹⁸

En el sentit privat, les relacions entre client i procurador són bàsicament un contracte de mandat que s'articula mitjançant el poder. Es configura mitjançant un mandat representatiu atípic que faculta al procurador per a realitzar de forma vàlida, i en nom del poderdant, tots els actes compresos ordinàriament en

---

¹³ Grau Morancho, R. (2005). *Procuradores: Debate sobre la representación procesal*. Dykinson. Pàgina 10.

¹⁴ Veure Art. 18 del Real Decret 135/2021, de 2 de març, l'Estatut General de l'Advocacia Espanyola

¹⁵ Cuenca García, M.J. (2002). Los comportamientos desleales de abogado y procurador. [Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona]. Tesis Doctorals en Xarxa (TDX). <https://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/5069/mjcg1de5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Pàgina 14.

¹⁶ Díez - Picaso, L.M. (2006). *El oficio de jurista*. Siglo XXI España Editores. Pàgines 247 - 281.

¹⁷ Consell General de Procuradors d'Espanya. *Què és un procurador?*. <https://www.cgpe.es/que-es-un-procurador/>

¹⁸ Llei Orgànica 6/1985, d'1 de Juliol, del Poder Judicial. (BOE núm. 157, de 2 de Juliol de 1985). Art. 545.

la tramitació d'un procés.¹⁹ Així doncs és una representació voluntària, perquè és faculta mitjançant apoderament.

Tot i així resulta curiós la definició de voluntària donat que la relació entre procurador i part ve donada per imperatiu legal i no té lloc l'autonomia de la voluntat, per més que el particular pugui escollir i designar un procurador en particular. Així mateix, segons la RAE, la definició de representació específica que és el fet de substituir a algú; informar, declarar o referir; desenvolupar una funció; recitar o executar. El procurador, tot i comparèixer en nom i representació de la part, no té major representació en els actes processals més importants com són les vistes o les audiències prèvies, ja que acudeixen a les mateixes però no representen cap paper, qui representa el client en aquest aspecte és l'advocat. Tanmateix, en quant als escrits dirigits al Jutjat, per més que siguin encapçalats amb el nom del procurador en representació del seu client qui els redacta són els advocats. A més a més, no es pot dir que hi hagi una relació de confiança client - procurador, ja que en la majoria de casos és l'advocat que indicia al client quin procurador ha de designar.²⁰

El mandat es defineix en una relació de confiança, consensuada, voluntària per realitzar un negoci jurídic en nom d'un mandant, que podent-ho fer per sí mateix, decideix enviar el seu mandat en el seu nom i a títol gratuït.²¹ La relació del procurador amb el seu client és bastant oposada donat que el procurador no sol conèixer al seu client - i viceversa -, no ho pot fer per sí mateix per imperatiu legal i no és gratuït, ja que el litigant haurà de fer front a uns honoraris. Aquest mandat quedarà configurat per un poder, es parlarà d'aquest aspecte en apartats posteriors així com els deures i funcions que el mateix confereix.

Les circumstàncies que incapaciten per a l'exercici de la professió de procurador són les següents, i queden recollides a l'article 11 del seu Estatut: impediments que, per la seva naturalesa i intensitat, impossibilitin el compliment de les funcions atribuïdes al procuradors; la inhabilitació i suspensió expressa per a l'exercici de la professió en l'àmbit de l'Administració de Justícia i demés Administracions públiques en virtut de resolució judicial o corporativa firme i finalment les resolucions disciplinàries fermes que imposin la suspensió en l'exercici professional o l'expulsió del Col·legi de Procuradors. Així mateix, les incapacitats desapareixeran quan cessin les causes que les haguessin motivat o s'hagi extingit la responsabilitat penal i disciplinària conforme a l'Estatut.

1.4 Perceptivitat de la intervenció del procurador

1.4.1 La perceptivitat de la intervenció del procurador en l'ordre civil

---

¹⁹ Armenta Deu, T. (2018). *Lecciones de derecho procesal civil: Proceso de declaración. Proceso de ejecución. Procedimientos especiales. Arbitraje y mediación*. (11ª edició). Marcial Pons. Pàgina 89

²⁰ Fernández Galarreta, F.J. (2021). *La perceptividad de la representación procesal por medio del procurador a examen. Reflexiones acerca de su oportunidad a la luz de sus antecedentes históricos, regulación, algunos ejemplos de derecho comparado y la implantación de la directiva de servicios y la plataforma de notificaciones telemática. La necesidad de repensar sus funciones para contribuir mejor a la tutela judicial efectiva en el s. XXI*. [Tesi doctoral, Universitat del País Basc]. Pàgina 82

²¹ Codi Civil, 24 de juliol de 1889. (Gaceta de Madrid núm. 206, de 25 de juliol de 1889). Regulació als Art. 1709 - 1717

Amb l'entrada en vigor de la present i actual LEC, la figura del procurador guanya protagonisme en el procediment; a l'exposició de motius VII es fa esment a l'obligada representació mitjançant procurador i la imperativa assistència d'advocat així com la justificació per apostar per l'obligada postulació processal mitjançant procurador adduint que *“l'experiència, avalada per unànimes informes en aquest punt, garanteix l'encert d'aquesta decisió”*.²² També a l'exposició de motius IX, on es fa referència als actes de comunicació i a les notificacions, s'assenyala que aquests seran regulats amb claredat i sentit pràctic i que serà fonamental el paper actiu que assumeixin els representats processals de les parts, amb la finalitat també descarregar a l'administració de justícia. Així doncs, s'ajudarà a eliminar temps mort que retardin la tramitació dels procediments, amb el que s'evitaran dilacions indegudes, garantint d'aquesta manera la tutela judicial efectiva. Els procuradors són una peça clau del nou disseny per la seva professionalitat, així com per la seva condició de representats de les parts, sense oblidar que són professionals amb coneixements tècnics sobre el procés i que estan en condicions de rebre notificacions i d'encarregar-se de dur a terme el trasllat d'escrits i documents de les parts contràries. Així mateix, els Col·legis de Procuradors també seran peces clau per a la tramitació dels procediments. En aquest sentit, en l'exposició de motius X s'estableix que la LEC s'encarrega de la regulació de l'entrega de còpies, d'escrits i documents i del trasllat dels mateixos a les demés parts, tasca que s'encomana als procuradors quan aquests intervinguin i estiguin personats. Funció molt important perquè descarrega a l'Administració de Justícia de fer arribar directament als litigants totes les actuacions del procediment.

La perceptivitat queda establerta com a norma general i de forma inequívoca a l'article 23 de la LEC. En el segon apartat s'estableixen les excepcions de la mateixa. La primera fa referència a la falta de necessitat de la intervenció del professional en els judicis verbals, que determinats per la quantia no excedeixin de 2.000€ , així com de la petició inicial dels procediments monitoris. La justificació d'aquesta excepció és el fet que la intervenció del procurador pot suposar un encariment innecessari del plet en el que es reclama una quantitat econòmica d'escassa importància.²³ La segona és en els judicis universals, quan es limiti la compareixença a la presentació de títols de crèdit o dret, o per a concórrer a Juntes. Finalment l'última excepció són els incidents relatius a la impugnació de resolucions en matèria d'assistència jurídica gratuïta i quant es sol·licitin mesures urgents amb anterioritat al judici. Així mateix, a l'apartat 3 s'exposa que el procurador habilitat podrà comparèixer sense la necessitat d'advocat quan ho realitzi a efectes d'escoltar i rebre actes de comunicació i compareixença de caràcter no personal dels representats sol·licitades per el Tribunal o el Lletrat de l'Administració de Justícia, art. 23.3 LEC.

El fet d'excusar la postulació en atenció a la complexitat o dificultat del procediment que s'estigui tramitant provoca una divisió entre procediments “importants” tant per raó de matèria i de quantia quan aquesta sigui suficient, i una segona categoria on estaria justificada la no necessitat de la compareixença mitjançant advocat i procurador sense que això comporti que hi hagi una falta de tutela judicial efectiva. El fet de basar aquesta divisió en criteris econòmics comporta un agreujament comparatiu, ja que per procediments de quantia de 2001€ serà obligat contractar els serveis professionals, mentre que els procediments que tinguin

---

²² *Ibid.* P. 69 - 70

²³ *Ibid.* P. 72

una quantia de 2000€ no serà necessari. Les quanties no determinen la complexitat dels procediments, i menys en un mateix tipus de procediments en el que la quantia reclamable pot variar de cèntims d'euro.

El fet de mantenir la figura del procurador té base en 3 criteris: el primer històric donat la consolidació de la professió, la seva tradició i el seu arrelament històric; en segon lloc el fet de col·laborar amb l'Administració de Justícia, essent la seva figura necessària per a la comunicació entre jurisdicció i justiciable i per a garantir la tutela judicial efectiva; finalment per dotar al justiciable de l'ajuda d'un professional amb coneixement tècnic que el guiï per sempre en la complicada tramitació dels procediments judicials.

La perceptiva intervenció del procurador s'articula a través del poder. Com s'ha especificat en apartats anteriors, és un mandat representatiu atípic que faculta al procurador per a realitzar de forma vàlida i en nom del poderdant tots els actes compresos ordinàriament en la tramitació d'un procediment. El poder ha d'atorgar-se conforme a l'article 24.1 de la LEC: davant de Notari, *apud acta*, o per compareixença electrònica a la corresponent seu judicial. Els arxius electrònics d'apoderament *apud acta* estan regulats a l'article 28.2 de la Llei 18/2011, de 5 de Juliol, de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia. Els arxius electrònics d'apoderament *apud acta* permetran comprovar vàlidament la representació que ostenten aquells que actuïn davant l'Administració de Justícia en nom d'un tercer.²⁴

Els apoderaments poden ser: poder general per a que l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant en qualsevol actuació judicial; poder per a que l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant únicament en determinats tipus de procediments i finalment, poder especial per a que l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant en un procediment concret. Així mateix, es necessita poder especial per als següents casos:

- Per efectuar la renúncia, la transacció, el desistiment, l'aplanament, el sotmetiment de la qüestió a arbitratge i les manifestacions que puguin comportar el sobreseïment del procés per satisfacció extraprocessal o carència sobrevinguda de l'objecte.
- Per exercitar les facultats que el poderdant hagi exclòs del poder general, sempre que no es tracti de matèria per a la que s'exigeixi legalment poder especial, i la exclusió es consigni expressa i inequívocament.
- La resta de casos que vingui exigida per llei.

Els apoderaments inscrits tenen una validesa màxima de 5 anys a comptar des de la inscripció. La còpia electrònica del poder notarial de representació s'acompanyarà amb el primer escrit que presenti el Procurador.²⁵ Pel que fa a l'apoderament *apud acta*, haurà d'aportar-se igualment amb el primer escrit, o en el seu cas, abans de la primera actuació sense necessitat que a l'atorgament acudeixi el procurador. Això és

---

²⁴ Llei 18/2011, de 5 de Juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia. (BOE núm. 160, de 6 de Juliol de 2011, pàgines 71320 a 71348).

²⁵ Art. 24.2 de la LEC

degut al fet que s'ha de programar hora prèvia i en relació a l'organització de l'oficina judicial pot no haver-hi disponibilitat per efectuar la designa *apud acta* fins dies després d'interposada o contestada la demanda. Així doncs, al ser un defecte subsanable, el Jutjat requereix d'ofici i inclús es pot sol·licitar ampliació del termini si no hi ha hora disponible fins temps després. Es pot acudir a qualsevol oficina judicial, no cal que sigui la del domicili o els Jutjats on es porta el plet, per a formalitzar l'apoderament i posteriorment aportar-lo al procediment en forma d'escrit.

Finalment, l'article 30.1 de la LEC regula el cessament de la representació a càrrec del procurador i preveu els següents motius: revocació expressa o tàcita del poder; renúncia voluntària, cessament de l'activitat del procurador o ser sancionat amb la suspensió de l'exercici de la mateixa; defunció del poderdant o del procurador i finalment separar al poderdant de la pretensió, oposar-se o finalitzar l'acte per al qual s'hagués atorgat poder. Així mateix, en el segon apartat del present article ens parla de la representació legal envers una persona jurídica, administrador d'una massa patrimonial o patrimoni separat, o un ens sense personalitat jurídica, en els citats casos qui atorga el poder és el representant legal, en cas de canvi en la representació o administració de les persones representats no s'extingeix el poder del procurador ni es dóna lloc a una nova personació. Finalment el Jutjat, d'ofici, pot requerir acreditar la qualitat de la persona com a nova representant.

1.4.2 La perceptivitat de la intervenció del procurador en altres ordres jurisdiccionals

S'ha de tenir en compte en el context del present apartat, el caràcter supletori de la LEC, conforme a l'article 4 de la mateixa on s'especifica que *“en defecte de les disposicions en les lleis que regulen els procediments penals, contenciosos-administratiu, laborals i militars, seran d'aplicació, a tots ells, els preceptes de la present Llei”*.

- Jurisdicció Contenciosa-administrativa

A l'article 23 de la Llei 29/1998, de 13 de Juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciosa-Administrativa²⁶, es regula expressament la possibilitat de ser representat per un advocat, sent la representació processal mitjançant procurador totalment facultativa. Així mateix, es fa una distinció i es regularà de forma diferent la representació i defensa en funció de si s'actua o compareix davant òrgans unipersonals o col·legiats. Així doncs, la representació davant òrgans unipersonals és facultativa o potestativa mentre que l'assistència de l'advocat - que assumirà les funcions de representació -, és totalment perceptiva. Contràriament, davant els òrgans col·legiats, la intervenció de procurador i advocat és necessària i es torna a establir una postulació desdoblada.

En cas que les parts confereixen la seva representació a l'advocat ho hauran de manifestar expressament, tal i com s'ha indicat en reiterada jurisprudència²⁷, donat que si es vol fer ús de la facultat de representació que

²⁶ Llei 29/1998, de 13 de Juliol, de la Jurisdicció Contenciosa-Administrativa. (BOE núm. 167, de 14 de juliol de 1998)

²⁷ Sentència del Tribunal Suprem núm. 1424/2020 (Salta Tercera Contenciosa-Administrativa, secció cinquena), de 29 d'Octubre de 2020 (4264/2019)

ofereix l'article 23.1 de la LJCA i atribuir la representació al lletrat que s'ha designat per a la defensa, s'ha de manifestar i atribuir-li expressament tal representació de la forma establerta en les lleis processals. No és considera un incompliment d'una formalitat processal sinó una falta de pressupòsit processal.²⁸

Pel que fa a la representació i defensa de les Administracions Públiques i dels òrgans constitucionals, aquesta es regeix per la LOPJ, segons l'article 24 de la LJCA i la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'Assistència Jurídica de l'Estat e Institucions Públiques, així com en les normes sobre la matèria i en el marc de les seves competències hagin dictat les Comunitats Autònomes. Conseqüentment, l'article 551.1 de la LOPJ s'estableix que tant la representació com la defensa de l'Estat i dels seus òrgans autònoms correspondrà als advocats de l'Estat integrats en el Servei Jurídic de l'Estat, els quals podran representar i defensar als restants organismes i entitats públiques, societats mercantils estats i fundacions amb participació estatal.

Així mateix, donada l'alta complexitat tècnica dels procediments, i l'objectiu d'una tramitació del procediment de forma professional i buscant sempre l'agilitat - considerant que són objectius comuns en els dos ordres, i que no sembla que un sigui més tècnic que l'altre - és conseqüent preguntar-se perquè la regulació difereix d'allò regulat a la LEC.

- Jurisdicció social

La Llei 36/2011, de 10 d'Octubre, reguladora de la Jurisdicció Social²⁹ reserva el capítol II a la representació i defensa processals. L'article 18 estableix de forma general la participació potestativa tant de la figura de l'advocat com del procurador, introdueix la figura del graduat social com a representant processal de la part en la present jurisdicció i faculta a les parts a comparèixer per si mateixes. Així mateix, de forma específica l'article 21 de la LJS atribueix la obligació la intervenció de l'advocat i el graduat social en la segona instància, així com l'exigència de la defensa mitjançant advocat per a la cassació sense fer menció de la intervenció de la figura del procurador, fent que la intervenció del mateix en la present jurisdicció sigui residual.

La figura del graduat social és exclusiva de l'àmbit social, és un professional que estudia, assessora, representa i gestiona tots aquells assumptes relacionats amb el Dret del Treball i de la Seguretat Social, juntament amb els advocats i procuradors són una de les tres professions jurídiques legitimades per a la intervenció en procediments judicials.³⁰ Així doncs és una figura que pot dur a terme la representació processal - que segons lo exposat fins ara en el present treball és una funció exclusiva reservada als procuradors - del litigant en la jurisdicció social. La figura del graduat social no ha estat exempta de conflicte, sobretot per part dels col·lectius dels advocats i procuradors en relació a l'equiparació entre els mateixos, ja que no coincideix ni la formació ni les funcions.

²⁸ *Ibid.* Fonament Jurídic 4

²⁹ Llei 36/2011, de 10 d'Octubre, reguladora de la Jurisdicció Social. (BOE núm. 245, de 11 d'Octubre de 2011).

³⁰ Col·legi de Graduats Socials de Barcelona. *¿Quiénes somos? Presentación, Bienvenida de la Decana.* <https://www.graduados-sociales.com/presentacion>

L'article 19, amb la intenció de facilitar la representació conjunta, especifica que quan es formulin demandes de manera conjunta per més de deu demandants, aquests podran ser representats per un sol representant comú que haurà de ser necessàriament un advocat, procurador, graduat social, un dels propis demandants o un sindicat.³¹

Finalment, la representació i defensa de l'Estat queda regulada en l'article 22 en la mateixa consonància que en la LJCA, ja que correspondrà als Lletrats de l'Administració de la Seguretat Social.

- Jurisdicció Penal

L'ordre penal és un ordre especialment sensible donat que la qüestió que es debat és la possible imposició d'una pena. El Real Decret de 14 de setembre de 1882, per el que s'aprova la Llei d'Enjudiciament Criminal regula la representació i defensa de les parts en el procediment penal en el Títol V del Llibre I, "*Del dret a la defensa, a la assistència jurídica gratuïta i a la traducció i interpretació en els judicis criminals*". L'article 118 de la LECRIM, en relació a la part investigada-acusada, recull el dret a exercitar el dret de defensa designant lliurament un advocat i la representació mitjançant advocat.³²

"Art. 18.3: Para actuar en el proceso, las personas investigadas deberán ser representadas por procurador y defendidas por abogado, designándoseles de oficio cuando no los hubiesen nombrado por sí mismos y lo solicitaren, y en todo caso, cuando no tuvieran aptitud legal para hacerlo. Si no hubiesen designado procurador o abogado, se les requerirá para que lo hagan o se les nombrará de oficio si, requeridos, no los nombrasen, cuando la causa llegue a estado en que se necesite el consejo de aquéllos o haya de intentar algún recurso que hiciese indispensable su actuación."

La perceptivitat del procurador serà diferent depenent de si la tramitació es du a terme per procediment ordinari o procediment abreujat. En el primer, és obligatòria la compareixença mitjançant procurador des del principi del procediment, mentre que en el segon no serà necessària la figura del procurador fins el tràmit d'apertura de judici oral, és a dir, l'advocat podrà dur a terme la representació processal fins aquell moment.³³

En quant a la postulació processal de les parts acusatòries - acusació particular, acusació popular i acusació privada -, la regla general és la personació perceptiva mitjançant procurador i advocat per ser part vàlidament en un procediment penal. L'excepció és la personació en el procediment per delictes lleus, a més segons l'article 969, en cas que el procediment s'iniciï per querella no caldrà la firma ni d'advocat ni procurador, obligació general que queda establerta a l'article 277 de la LECRIM.

---

³¹ Art. 20 de Llei 36/2011, de 10 d'Octubre, reguladora de la Jurisdicció Social. (BOE núm. 245, de 11 d'Octubre de 2011)

³² Real Decret de 14 de Setembre de 1882, Llei Enjudiciament Criminal. (Gaceta de Madrid núm. 260, de 17 de Setembre de 1882). Art. 118

³³ *Ibid.* Art. 768

En quant als Judicis Ràpids, regulats a partir de l'article 795, no és necessària la figura del procurador i es prescindeix totalment de la mateixa: *“El Abogado designado para la defensa tendrá también habilitación legal para la representación de su defendido en todas las actuaciones que se verifiquen ante el Juez de guardia. Para garantizar el ejercicio del derecho de defensa, el Juez, una vez incoadas diligencias urgentes, dispondrá que se le dé traslado de copia del atestado y de cuantas actuaciones se hayan realizado o se realicen en el Juzgado de Guardia”*.³⁴ Així doncs, no es regula la seva internació de forma facultativa, sinó que es deixa que l'advocat - que sí és perceptiu - assumeixi les funcions de representació fent una postulació única.

Fent un resum general de tot l'apartat i realitzant una escalada de la obligatorietat a la participació potestativa, la intervenció del procurador és preceptiva amb caràcter general en l'àmbit civil, amb algunes excepcions. En l'àmbit penal, és obligatòria la seva presència en la fase de Judici Oral, no en la d'instrucció. En relació a la jurisdicció contenciosa - administrativa, només es requereix estar representat mitjançant procurador en l'actuació enfront òrgans col·legiats. Finalment en l'ordre social, la representació és facultativa, depenent de la voluntat de les parts d'acudir o no al procediment amb representant.

1.4.3 La perceptivitat de la intervenció del procurador en la llei de jurisdicció voluntària i el procediment monitori

- Llei 15/2015, de 2 de Juliol, de la Jurisdicció Voluntària

La disposició final divuitena de la LEC encomanava al Govern la remissió a les Corts General d'un projecte de Llei de Jurisdicció Voluntària. Conté les normes comunes per a la tramitació d'expedients que conté la mateixa de forma actualitzada i simplificada, complint amb el respecte a les garanties del procediment i a la seguretat jurídica. Segons l'article 2 de la Llei³⁵, *“Se consideran expedientes de jurisdicción voluntaria a los efectos de esta Ley todos aquellos que requieran la intervención de un órgano jurisdiccional para la tutela de derechos e intereses en materia de Derecho civil y mercantil, sin que exista controversia que deba sustanciarse en un proceso contencioso.”*.

Així doncs, els citats procediments de jurisdicció voluntària es surten de la regla general de l'article 3 de la LEC i comporten modificacions en quan a la perceptivitat de la postulació processal. En la majoria de procediments la compareixença mitjançant advocat i procurador és potestativa, o en tot cas, perceptiva a partir de 6.000€ quan el procediment va lligat a una quantia. Així mateix, l'excepció són els expedients de jurisdicció voluntària en matèria mercantil, en els quals serà perceptiva la figura tant de l'advocat com del procurador exceptuant el regulat en el capítol VIII “del nomenament de pèrit en els contractes d'assegurances”.³⁶

- Procediment Monitori

---

³⁴ Art. 797.3 LECRIM

³⁵ Llei 15/2015, de 2 de Juliol, de la Jurisdicció Voluntària. (BOE núm. 158, de 03 de Juliol de 2015).

³⁶ Veure Il·lustre Col·legi de Procuradors de Barcelona. *Intervenció de l'advocat i procurador en jurisdicció voluntària*. https://www.icpb.es/wp-content/uploads/2018/01/Annex_circular_18_3.pdf

El procediment monitori és un procediment especial la finalitat del qual és la creació d'un títol executiu. Es configura com un instrument ràpid, eficaç i de protecció envers el crèdit. Està pensat per reclamar deutes que siguin dineraris, vençuts i exigibles.³⁷ El procediment s'inicia amb una petició inicial, per a la interposició de la mateixa, no és necessària la intervenció perceptiva ni d'advocat ni procurador, segons els art. 814.2, 23.2.1º i 31.2.1º de la LEC. Aquesta falta de perceptivitat és justificada per la absència de complexitat en quant a la fase inicial del procediment.

Una vegada interposada la petició inicial el deutor pot pagar, oposar-se o no fer res. En cas que el deutor pagui, el procediment finalitza sense la necessària intervenció del professionals. En cas de no fer res, ni oposar-se ni pagar, es decreta el final del procediment amb el qual es pot instar el decret d'execució. En aquest segon cas i en base a l'article 539.1 de la LEC, si la quantia de l'execució supera els 2.000 euros, serà perceptiva la intervenció de procurador i advocat. Finalment, en cas d'oposició, la disposició serà la mateixa, si la quantia supera els 2.000 euros la mateixa haurà d'anar firmada per advocat i procurador i el procediment es resoldrà per un judici ordinari si supera els 6.000 de quantia i per un verbal en els altres casos.

2. LES FUNCIONS DEL PROCURADOR

2.1 Funcions principals

Les funcions del procurador venen atorgades pel propi ordenament jurídic, mentre que altres són derivades de la seva condició de representant de la part, que sense estar especificades assumeix el procurador dins del seu àmbit d'actuació diària davant els Jutjats i Tribunals.³⁸

L'Estatut dels Procuradors dels Tribunals, Real Decret 1281/2002 de 5 de desembre, ens diu a l'article número 1 que la funció de la procura és "*la representació tècnica dels que siguin parts en qualsevol tipus de procediment*". Així mateix de forma àmplia realitza una remissió a les lleis processals manifestant en l'apartat 2 del mateix article que també són funcions de la Procura desenvolupar quantes funcions i competències els atribueixin les lleis processals en ordre a la millor administració de justícia, la correcta substanciació dels processos i a la eficaç execució de les sentències i demés resolucions emeses pels Jutjats i Tribunals.

L'article 23 de la LEC s'exposa que "*la compareixença en el judici serà per mitja de procurador*". Així doncs estableix la perceptivitat de la figura del procurador en el procediment donat que al punt 2 del mateix article exposa els casos en els quals els litigants podran comparèixer per sí mateixos.

---

³⁷ Armenta Deu, T. (2018). *Lecciones de derecho procesal civil: Proceso de declaración. Proceso de ejecución. Procedimientos especiales. Arbitraje y mediación*. (11ª edició). Marcial Pons. Pàgina 562

³⁸ Fernández Galarreta, F.J. (2021). *La perceptividad de la representación procesal por medio del procurador a examen. Reflexiones acerca de su oportunidad a la luz de sus antecedentes históricos, regulación, algunos ejemplos de derecho comparado y la implantación de la directiva de servicios y la plataforma de notificaciones telemática. La necesidad de repensar sus funciones para contribuir mejor a la tutela judicial efectiva en el s. XXI*. [Tesi doctoral, Universitat del País Basc]. Pàgina 169.

La LOPJ en l'article 543.2 afegeix una altre funció genèrica o principal al senyalar que *“podran realitzar els actes de comunicació a les parts del procés que la llei autoritzi”*. Aquesta funció de comunicació s'estableix entre l'administració de justícia i les parts. La LEC desenvolupa aquesta funció, i en la seva exposició de motius IX afegeix que *“els procuradors dels Tribunals, per la seva condició de representants de les parts i de professionals amb coneixements tècnics sobre el procés estan en condicions de rebre notificacions i de realitzar el trasllat a la part contrària d'escrits i documents”*. Finalment aquesta funció s'estableix també a l'apartat 4 de l'article 23 que estableix que *“correspon als procuradors la pràctica dels actes processals de comunicació i la realització de tasques d'auxili i cooperació amb els tribunals”*

Les funcions principals del procurador són la presentació processal de les parts, efectuar els actes de comunicació, cooperació amb l'administració de justícia i auxiliar en el procés d'execució. Actuaran de forma personal i indelegable, sens perjudici de poder ser substituïts per un altre procurador.

Així mateix, els drets dels procuradors queden recollits al Capítol IV de l'Estatut. Els procuradors han de desenvolupar bé i de forma fidel la representació processal que se li encomana i cooperat amb el òrgans judicials. Les relacions envers els òrgans, els altres procuradors, els lletrats i el seu propi mandant s'han de basar en la lleialtat, la veracitat i el respecte. Així mateix, amb la part adversa mantindrà en tot moment un tracte considerat i correcte.³⁹

2.2 Funcions específiques

Com a conseqüència directa de la designació que efectua el poderdant el procurador queda obligat i a la vegada facultat per a realitzar tots els actes processals que impliquin la tramitació dels processos en els quals actuï en nom del poderdant. Així mateix, també podrà realitzar actes de caràcter especial que vinguin recollits expressament en la designa o poder efectuat tal i com especifica l'article 25.2 de la LEC. Podrà renunciar, desistir, aplanar-se, sotmetre's a arbitratge, així com efectuar qualsevol manifestació que pugui comportar sobreseïment del procediment per satisfacció extraprocessal o carència sobrevinguda de l'objecte del procediment.

L'article 26 de la LEC senyala que un cop acceptat el poder, el procurador haurà de realitzar les següents funcions:

- Seguiment de l'afer mentre no cesi el procediment o la seva representació, per les causes legalment previstes a l'article 30 de la LEC.
- Col·laborar amb els òrgans jurisdiccionals per a la subsanació dels defectes processals, així com realitzar totes aquelles actuacions que resultin necessàries per a l'impuls i el bon funcionament del procediment.

---

³⁹ Art. 37 de l'Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya

- Comunicar i transmetre a l'advocat els documents, antecedents i instruccions que se li remetin, efectuant allò necessari per a la defensa dels seus interessos.
- Fer efectius els trasllats entre els altres procuradors personats, així com traslladar al poderdant i al lletrat els escrits i altres comunicacions i notificacions.
- Recollir de l'advocat que renunciï a la direcció d'un procediment les còpies dels escrits i els documents per poder lliurar-los a qui se li hagi cedit la vènia.
- Pagar les despeses que es causin per instància seva, llevat dels honoraris dels advocats i els corresponents pèrits, les taxes per l'exercici de la potestat jurisdiccional i els depòsits necessaris per a la presentació de recursos, excepte que el poderdant li hagués entregat els fons necessaris per el seu abonament.
- La realització dels actes de comunicació i altres actes de cooperació amb els tribunals sempre que el seu representat ho sol·liciti, o en interès d'aquest quant així s'acordi en el transcurs del procediment judicial per el LAJ, de conformitat amb el previst en les lleis processals.
- Acudir als Jutjats i Tribunals davant els qual s'exercici la professió, a les sales de notificacions i serveis comuns durant el període hàbil de les notificacions.

Derivat de la seva obligació d'acudir als Jutjats i Tribunals on exerceix la seva professió diàriament, el procurador col·labora activament amb les oficines judicials advertint d'eventuals errors, corregint escrits, recordant o sol·licitant impuls d'alguna actuació la tramitació de la qual s'allarga, recordant el lliurament d'algun ofici, sol·licitant l'expedició de manament de devolució al LAJ. També s'encarrega de realitzar còpies d'actuacions i diligències en aquells procediments penals en els que es persona per posteriorment entregar-les a l'advocat encarregat de la direcció del procediment, així com de recollir expedients administratius.

També s'encarrega de fer front a les despeses derivades del procediment: pagament i liquidació de taxes judicials com el model 696 a Catalunya; consignacions de depòsits per interposar recursos així com fiances per la interposició de mesures cautelars; també despeses derivades per les publicacions als Diaris i Butlletins oficials.

Una altre funció que realitza habitualment és el diligenciament de citacions per a la assistència a les vistes de testimonis, pèrits i terceres persones que tot i no ser part en el procediment, han d'acudir i personar-se en el procediment. El procurador és l'encarregat de procurar l'assistència d'aquells que han de comparèixer en el judici o, si el Jutjat d'ofici cita a la persona en concret, de cerciorar-se que la citació ha estat efectuada correctament per assegurar-se de la celebració de la vista i remetre la informació a l'advocat.

2.3 Funciones en el procedimiento d'execució

L'article 1.2 de l'EGPTE encomana als procuradors, de manera genèrica, la funció de col·laboració en quant a l'execució de sentències. Les actuacions o activitats que realitzarà són moltes i de diversa naturalesa. Depenent de la relació existent entre advocat i procuradors, o procurador i poderdant, les actuacions poden variar. Així mateix, també poden variar tenint en compte cada procediment en concret donat que les actuacions poden ser moltes i farragoses mentre que en altres execucions les actuacions es duen a terme sense la intervenció del procurador.

Una de les actuacions més habituals en l'àmbit de l'execució és la relativa al diligenciamment de les anotacions d'embarg emeses pel Jutjat al Registre de la Propietat, Registre de Béns Mobles i al Registre Mercantil; així com la realització de les actuacions fiscals necessàries per a la presentació de les citades anotacions als corresponents registres. També s'encarreguen del cobrament dels manaments de devolució procedents de les taxacions de costes i les quantitats derivades de les execucions quan aquests són expedits nominalment al mateix.

També té un paper fonamental, en la seva qualitat de representant legal i supervisor de la tramitació i seguiment del procediment. El paper del procurador en les subhastes ha adquirit una major implicació i rellevància gràcies a les subhastes telemàtiques. El procurador s'encarrega, amb les pautes que li dona l'advocat d'efectuar la puja i d'informar tant de l'apertura com del tancament de la subhasta, així com de les postulacions que s'hagin formulat per terceres persones. Durant molts anys les subhastes eren presencials i la ciutadania no accedia per falta d'informació, això va comportar una professionalització de les mateixes. Seguidament al 2015 es va anar més enllà amb les subhastes electròniques a través del portal BOE, de forma que van deixar de ser presencials.⁴⁰

Així mateix la Llei 13/2009, de 3 de novembre de Reforma de la Legislació Processal per a la implementació de la Nova Oficina Judicial juntament amb la Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de Mesures d'Agilització Processal, van modificar la regulació existent en l'àmbit processal per atribuir als procurador una major intervenció en aquelles tasques de gestió i tramitació dels procediments judicials, així doncs es va impulsar l'Avantprojecte de Llei 96/13 de reforma de la LEC. L'objectiu de l'avantprojecte era que la figura del Procurador adquirís un paper més rellevant en la seva funció d'auxili a l'Administració de Justícia, assumint diligències i actuacions que venien essent realitzades pel personal funcionari, tenint moltes d'elles naturalesa en els procediments executius: execució de les mesures decretades pel LAJ, requeriment de pagament en els casos legalment establerts, diligències d'embarg de béns mobles, ordres de retenció i respectives diligències quan allò a embargar siguin participacions en societats civils. Es pressuposava que dites funcions podien ser executades pel procurador, sota la direcció del LAJ i a petició expressa del poderdant - la qual no tindria possibilitat d'escollir a un altre professional tècnicament competent per a dur a

---

⁴⁰ Consell General de Procuradors d'Espanya. *El nuevo portal de los procuradores permite a cualquier ciudadano conocer los bienes que se subastan con todo lujo de detalles.* <https://www.cgpe.es/portalsubastas/>

terme aquestes funcions -.⁴¹ Finalment l'avantprojecte seria descartat i dos anys després s'aprovaria i entraria en vigor la Llei 42/2015, de 5 d'Octubre, de Reforma de la LEC⁴², que va suposar un impuls a les funcions del procurador en aquesta fase d'execució, augmentant les seves competències i el seu protagonisme, però limitant i no incorporant les reformes que es volien pretendre en l'avantprojecte de 2013.

2.4 La protecció de les funcions del procurador: drets i jura de comptes

El procurador té, com és lògic un drets legals que queden recollits en el seu Estatut, concretament a l'article 40:

Los procuradores tienen derecho:

- a) *A recabar de los órganos corporativos la protección de su actuación profesional, de su independencia y de su libre criterio de actuación, siempre que se ajuste a lo establecido en el ordenamiento jurídico y, en particular, a las normas éticas y deontológicas. Desde luego, podrán pedir a los cargos corporativos, exponiendo las razones de su petición, que se ponga en conocimiento de los órganos de gobierno del Poder Judicial, jurisdiccionales o administrativos, la vulneración o desconocimiento de los derechos de los colegiados.*
- b) *A la remuneración justa y adecuada de sus servicios profesionales con arreglo al arancel, que será respetada en relación con sus herederos en caso de fallecimiento. En ningún caso se admitirá la fijación del pago que resulte incompatible con las normas arancelarias.*
- c) *A los devengos que procedan por las actuaciones de carácter extrajudicial, todo ello conforme a las reglas del mandato.*
- d) *A los honores, preferencias y consideraciones reconocidos por la Ley a la profesión, en particular, al uso de la toga cuando asistan a sesiones de los juzgados y tribunales y actos solemnes judiciales, y a ocupar asiento en estrados a la misma altura de los miembros del tribunal, fiscales, secretarios y abogados.*
- e) *A participar, con voz y voto, en la Asamblea General de su respectivo Colegio, a formular peticiones y propuestas, a acceder, en condiciones de igualdad, a los cargos colegiales, en la forma y requisitos que establezcan las normas legales y estatutarias y a los demás derechos que para los colegiados se contemplan en el ordenamiento jurídico aplicable.*
- f) *A ser sustituido, en cualquier actuación procesal por otro procurador ejerciente en la misma demarcación territorial.*

Cal destacar la remuneració pels serveis professionals d'acord a allò establert en l'arancel, regulat al Real Decret 1373/2003, de 7 de novembre, per el que s'aprova l'arancel dels drets dels procuradors dels Tribunals. Tanmateix, la LEC en el seu article 29.1 especifica de forma clara que el poderdant ha de realitzar una provisió de fons al procurador. En cas de que no s'efectuï la citada provisió, la LEC contempla una tramitació accelerada davant el propi tribunal, que segueix la tècnica del procediment monitori. El procediment és anomenat jura de comptes i està regulat als articles 34 i 35 de la LEC.

---

⁴¹ CNC. Comissió Nacional de la Competència. (2013). *IPN 96/13. Anteproyecto de ley de reforma de la ley de enjuiciamiento civil (procuradores)*. [Informe]. https://www.cnmc.es/sites/default/files/424521_7.pdf

⁴² Llei 42/2015, de 5 d'Octubre, de Reforma de la Llei 1/2000, de 7 de Gener, d'Enjudiciament Civil. (BOE núm. 239, de 6 de octubre de 2015, páginas 90240 a 90288).

No s'entrarà en aquest treball en la tramitació específica del citat procediment però sí en mencionar unes característiques del mateix: la jura de comptes és un procediment que es du a terme només quan ha existit un procediment judicial, és a dir, no s'aplica per honoraris que hagin pogut sorgir d'un procediment extrajudicial. Les persones justificades per interposar una jura són l'advocat o el procurador que hagin participat en el procediment, així mateix els professionals han d'haver executat actuacions judicials a instància del client i aquestes mateixes han d'estar signades. Destacar que la jura de comptes s'interposa davant el mateix jutjat que va conèixer del procediment previ, mitjançant un escrit encapçalat per l'advocat o el procurador en representació pròpies i contra el client. La presentació del citat document ha d'anar acompanyada per una factura pro-forma detallada i un document de reclamació extrajudicial - burofax o comunicació formal -, on s'informa al client del deute així com el termini de 10 dies per realitzar el pagament.

3. LA RESPONSABILITAT PROFESSIONAL DEL PROCURADOR

Segons l'article 546 apartat 2 i 3 de la LOPJ:

“2. Los abogados y procuradores están sujetos en el ejercicio de su profesión a responsabilidad civil, penal y disciplinaria, según proceda.

3. Las correcciones disciplinarias por su actuación ante los juzgados y tribunales se regirán por lo establecido en esta ley y en las leyes procesales.

La responsabilidad disciplinaria por su conducta profesional compete declararla a los correspondientes Colegios y Consejos conforme a sus estatutos, que deberán respetar en todo caso las garantías de la defensa de todo el procedimiento sancionador.”

En general, la responsabilitat del procurador consisteix en la obligació d'indemnitzar els danys o perjudicis en els quals es poden incórrer per una actuació negligent o per la imperícia del desenvolupament professional. A continuació es farà un esment de les tres responsabilitats en les quals els procuradors poden incórrer: disciplinaria, civil i penal.

3.1 La responsabilitat disciplinaria

La responsabilitat disciplinaria és la derivada de l'incompliment o trencament de les normes compreses en els Estatuts i reglaments dels Col·legis de Procuradors i les seves normes deontològiques.⁴³ Els competents per sancionar en el cas d'incórrer en responsabilitat disciplinaria són els col·legis professionals. Incorren en responsabilitat disciplinaria quan infringeixen els deures professionals que els hi són específics: quan vulnerin els preceptes de l'Estatut General o del contingut dels Estatuts particulars de cada Col·legi o dels

---

⁴³ UNED Radio. (2016, Febrer 22). *La responsabilidad profesional de los procuradores*. [Vídeo]. <https://www.youtube.com/watch?v=RdsggfA6Pc8>

Consells de Col·legis de Comunitat Autònoma així com la vulneració dels deures professionals o normes deontològiques quan afectin a la professió.⁴⁴

Les sancions estan previstes en el mateix Estatut en virtut de l'article 63. Les previstes són: amonestació verbal, prevenció per escrit, multa de 150 euros a 1.500 euros, suspensió en l'exercici de la Procura o expulsió del Col·legi. Així mateix, els acords de suspensió per més de 6 mesos o d'expulsió, hauran de ser presos per la Junta de Govern en votació secreta i aprovada per més de dos terços de la mateixa.⁴⁵ Les sancions hauran de ser anotades en l'expedient personal del col·legiat.⁴⁶ Les infraccions poden ser molt greus, greus i lleus i estan recollides als articles 65 a 67 de l'Estatut.

Dins la responsabilitat disciplinària existeix una vessant anomenada per la doctrina com a responsabilitat governativa, regulada a la LOPJ, i que es tradueix en correccions de caràcter disciplinari imposades per el propi òrgan judicial.⁴⁷ Amb base a l'article 552 de la LOPJ: *“Los Abogados y Procuradores que intervengan en los pleitos y causas, cuando incumplan las obligaciones que les impone esta Ley o las Leyes procesales, podrán ser corregidos a tenor de lo dispuesto en este título, siempre que el hecho no constituya delito”* Queda concretat en el següent article, el 553 LOPJ quan els citats professionals poden ser corregits disciplinadament: quan en la seva actuació faltessin oralment el respecte degut al Jutges, Tribunals, Fiscals, Advocats, LAJ o qualsevol persona que intervingui o es relacioni amb el procediment; quan cridats a l'ordre en les al·legacions orals no obeeixin reiteradament a la persona que presideixi l'acte; quan no compareguessin davant el Tribunal sense causa justificada una vegada citats en forma i quan renunciïn injustificadament a la defensa o representació que exerceixin en un procediment dins dels set dies anteriors a la celebració del judici o vistes senyalades.

Dins aquests casos, la correcció serà imposada per l'Autoritat davant la que es segueixin les actuacions. En tot cas, es farà constar pel LAJ el fet que motivi l'actuació correctora, les al·legacions de l'implicat i l'acord que s'adopti pel Jutge o la Sala.⁴⁸ Les correccions que es poden imposar estan establertes a l'article 554 de la LOPJ: prevenció o multa la quantia màxima de la qual serà la prevista en el Codi Penal com a pena corresponent dels delictes lleus. En aquest cas, la imposició de la multa es realitzarà atenent a la gravetat, antecedents i circumstàncies concretes dels fets, i en tot cas, s'interposarà sempre amb audiència de l'interessat.

3.2 La responsabilitat civil del procurador

L'article 57 de l'Estatut especifica: *“Los Procuradores, en su ejercicio profesional, estarán sujetos a responsabilidad civil cuando, por dolo o negligencia, dañen los intereses de quien cuya representación les hubiere sido confiada, responsabilidad que será exigible conforme a la legislación ordinaria ante los Tribunales de Justicia, pudiendo establecerse legalmente su aseguramiento obligatorio.”* La responsabilitat civil del procurador respecte

---

⁴⁴ Art. 60 de l'Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya

⁴⁵ *Ibid.* Art. 61

⁴⁶ *Ibid.* Art. 59.3

⁴⁷ Martín González, M. *Conceptos básicos sobre la responsabilidad del Procurador de los Tribunales.* (2015, Novembre 15). GM Procura.

⁴⁸ Art. 555 de LOPJ

del seu client, deriva de la relació contractual existent que els uneix, en la que entren en consideració les obligacions derivades del mandat, que imposen al mandatari, sota la seva responsabilitat, la funció d'actuar davant els Tribunals en representació del seu poderdant, fent tot allò que convingui, segons les seves instruccions.⁴⁹

La responsabilitat civil dels procuradors es configura entorn les relacions contractual o extracontractuals de caràcter privat i està condicionada a la concurrència de pressupostos d'un incompliment de la *lex artis* que mantingui una relació de causalitat amb un dany indemnitzable. Com a mandatari, el procurador queda obligat des del moment en que té lloc l'acceptació del poder.⁵⁰ i respon dels danys i perjudicis que de no executar-lo, s'ocasionin al mandant, ja sigui per dol o negligència. La relació contractual està sotmesa al règim del contracte de mandat regulat dels art. 1.709 al 1-739 del CC, així mateix l'article 27 de la LEC especifica que "*A falta de disposición expresa sobre las relaciones entre el poderdante y el procurador, regirán las normas establecidas para el contrato de mandato en la legislación civil aplicable.*". S'exigeix que el mandat es configuri de manera expressa mitjançant l'apoderament que contempla l'article 24 de la LEC.

Quan els serveis siguin efectuats de manera gratuïta per la causa que es desitgi - amistat, familiars -, també regeixen les normes legals que configuren la responsabilitat civil dels professional analitzat, donat que la diligència professional es segueix requerint i el seu incompliment desencadena en responsabilitat civil enfront el client. L'article 1.544 del CC determina que la prestació dels serveis es realitza a canvi d'un preu cert, però la jurisprudència estableix que la fixació d'un preu no és indispensable per a la celebració del contracte perquè el preu és determinable per la costum en consonància amb l'equitat i sobretot acudint a les pautes orientadores de les tarifes corporatives.

Alguns exemple de falta de diligència en els quals es podria incórrer en responsabilitat civil seria no sol·licitar la pròrroga d'una anotació preventiva d'embarg, comparèixer fora de termini, extraviar documentació original del client, no efectuar la comunicació d'una notificació o abandonar la representació sense avís. La reclamació més freqüent sol ser la no presentació d'un acte processal en temps i forma.

És una responsabilitat contractual o extracontractual? En aquest sentit el Tribunal Suprem s'ha decantat per encaixar la responsabilitat de l'advocat i el procurador en el marc d'incompliment extracontractual - regulada a l'article 1.902 del CC -, per no tractar-se d'una vulneració dels deures que havien estat pactats expressament per les parts en el contracte. Per el contracti, la doctrina majoritària entenc que la naturalesa de l'incompliment ha de ser contractual - regulada a l'article 1.101 del CC -, degut a que la relació amb el client és contractual per el mandat establir i els deures accessoris derivats de la bona fe o dels usos dels negocis són deures contractual, com es deriva de l'article 1.258 del CC.⁵¹ Així mateix, si el dany es causat a un tercer que no tenia relació contractual amb els professionals - si per exemple es produeix una vulneració del deure de confidencialitat que causi perjudici a tercers -, es planteja la responsabilitat civil extracontractual.

---

⁴⁹ Sentència del Tribunal Suprem núm. 460/2006 (Sala Primera Civil) d'11 de Maig de 2006 (3025/1999)

⁵⁰ Art. 1718 Codi Civil i Art. 26 LEC

⁵¹ Ferrer Moreno, S.(2016). *Responsabilidad Civil del Abogado y del Procurador*. [Treball Final de Grau, Universitat de Girona]. DUGiDocs. https://dugi-doc.udg.edu/bitstream/handle/10256/14087/Ferrer_Moreno.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Pàgina 7

Cal destacar que entre el lletrat director i el procurador no existeix relació de dependència, pel que no serà possible imputar al lletrat la responsabilitat per falta de vigilància de l'actuació del Procurador ni viceversa. No pot existir una condemna solidària dels dos professionals per la precisa delimitació de les seves respectives obligacions i deures. Així mateix, per no veure afectat el seu patrimoni personal per la necessitat d'indemnitzar un possible dany en l'exercici de la seva professió, els procuradors contracte una assegurança en responsabilitat civil que es pot contractar directament des del Col·legi al qual estiguin adscrits.

La principal complicació sorgeix a l'hora del càlcul de la indemnització pertinent, ja que en la majoria d'ocasions estarem davant d'un dany incert. En qualsevol cas, l'incompliment de la *lex artis* del professional per generar responsabilitat civil ha d'estar relacionat amb el dany mitjançant un nexa causal. Així mateix, també existeix una problemàtica amb la determinació de la categoria del dany, si és moral o patrimonial.

En quant al dany patrimonial, la STS 374/2013 de la Sala Primera de lo Civil del Tribunal Suprem, de 5 de Juny de 2013, FJ 3.B manifesta el següent: *“cuando el daño por el que se exige responsabilidad civil consiste en la frustración de una acción judicial, el carácter instrumental que tiene el derecho a la tutela judicial efectiva determina que, en un contexto valorativo, el daño deba calificarse como patrimonial si el objeto de la acción frustrada tiene como finalidad la obtención de una ventaja de contenido económico, cosa que implica, para valorar la procedencia de la acción de responsabilidad, el deber de urdir un cálculo prospectivo de oportunidades de buen éxito de la acción frustrada (pues puede concurrir un daño patrimonial incierto por pérdida de oportunidades)”*.

En el cas del dany moral, la STS 4290/2015 de la Sala Primera de lo Civil del Tribunal Suprem, de 23 d'Octubre de 2015 en el seu FJ 2 manifesta que: *“[...] sobre el daño moral, se considera [...] que no es inexacto calificar como daño moral el que tiene relación con la imposibilidad del ejercicio de los derechos fundamentales, integrados en el ámbito de la personalidad, como es el derecho a la tutela judicial efectiva, pero precisando que deben ser calificados como daños morales, cualesquiera que sean los derechos o bienes sobre los que directamente recaiga la acción dañosa, aquellos que no son susceptibles de ser evaluados patrimonialmente por consistir en un menoscabo cuya sustancia puede recaer no sólo en el ámbito moral estricto, sino también en el ámbito psicofísico de la persona y consiste, paradigmáticamente, en los sufrimientos, padecimientos o menoscabos experimentados que no tienen directa o secuencialmente una traducción económica”*

3.2 La responsabilitat penal del procurador (Art. 465, 466, 467 del CP)

La responsabilitat penal dels procuradors, derivada dels delictes o delictes lleus que puguin cometre en l'exercici de la seva professió està regulada en els article 463 a 467 del CP, en el capítol VII de delictes d'obstrucció a la justícia i deslleialtat professional del Capítol VII delictes contra l'Administració de Justícia.

- Obstrucció a la justícia

En primer lloc, l'article 463 fa referència al delicte d'incompareixença injustificada manifestant el següent: *“El que, citado en legal forma, dejare voluntariamente de comparecer, sin justa causa, ante un juzgado o tribunal en proceso criminal con reo en prisión provisional, provocando la suspensión del juicio oral, será castigado con la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a 24 meses. En la pena de multa de seis a 10 meses incurrirá el que,*

habiendo sido advertido, lo hiciera por segunda vez en causa criminal sin reo en prisión, haya provocado o no la suspensión.” En l’apartat 2, es concreta en forma d’agravant el fet indicant que quant el responsable del delictes fos un procurador en la seva actuació professional, s’imposarà la pena en la seva mitat superior i una inhabilitació especial per a l’exercici de la seva professió o de càrrec públics per un temps de 2 a 4 anys.

Seguidament, l’article 464, castiga amb la pena de presó d’un a quatre anys i a multa de sis a vint-i-quatre mesos al que amb violència o intimidació, intentés influir directa o indirectament al que sigui denunciador, part o imputat, advocat, procurador, pèrit, intèrpret o testimoni en un procediment per a que modifiqui la seva actuació processal. Si l’autor del fet aconseguix el seu objectiu, s’imposarà la pena en la seva meitat superior. Així mateix, l’article finalitza en el seu apartat segon manifestant: *“Iguales penas se impondrán a quien realizare cualquier acto atentatorio contra la vida, integridad, libertad, libertad sexual o bienes, como represalia contra las personas citadas en el apartado anterior; por su actuación en procedimiento judicial, sin perjuicio de la pena correspondiente a la infracción de que tales hechos sean constitutivos.”*

- Deslleialtat professional

Els delictes per deslleialtat professional estan regulats a l’article 465 del CP que contempla el delictes de destrucció de documents o actuacions, el 466 que regula el delictes de revelació d’actuacions secretes i finalment el 467 que tracte el delictes de deslleialtat professional enfront els clients.

L’article 465 castiga al que, intervinent en un procediment com a advocat o procurador, amb abús de la seva funció destrueixi, inutilitzi o ocult documents o actuacions dels que hagi rebut trasllat en aquella qualitat. La pena imposada serà de 6 mesos a 2 anys de presó, multa de 7 a 12 mesos i una inhabilitació especial per a la professió o càrrec públic de 3 a 6 anys.

L’article 466 dicta que l’advocat o procurador que revelés actuacions processals declarades secretes per l’autoritat judicial serà castigat amb les penes de multa de dotze a vint-i-quatre mesos i inhabilitació especial per a ocupació, càrrec públic, professió o ofici d’un a quatre anys. Si la revelació de les actuacions declarades secretes fos realitzada pel Jutge o membre del Tribunal, representant del Ministeri Fiscal, Secretari Judicial o qualsevol funcionari al servei de l’Administració de Justícia, se li imposaran les penes previstes en l’article 417 en la seva meitat superior. Si la conducta descrita en l’apartat primer fos realitzada per qualsevol altre particular que intervingui en el procés, la pena s’imposarà en la seva meitat inferior.

Finalment, l’article 467 ens diu que l’advocat o procurador que, havent assessorat o pres la defensa o representació d’alguna persona, sense el consentiment d’aquesta defensi o representi en el mateix assumpte a qui tingui interessos contraris, serà castigat amb la pena de multa de sis a dotze mesos i inhabilitació especial per a la seva professió de dues a quatre anys. L’advocat o procurador que, per acció o omissió, perjudiqui de manera manifesta els interessos que li fossin encomanats serà castigat amb les penes de multa de dotze a vint-i-quatre mesos i inhabilitació especial per a ocupació, càrrec públic, professió o ofici d’un a quatre anys. Si els fets fossin realitzats per imprudència greu, s’imposaran les penes de multa de sis a dotze mesos i inhabilitació especial per a la seva professió de sis mesos a dos anys.

4. LA REPRESENTACIÓ PROCESSAL EN EL CONTEXT EUROPEU

La posició del procurador com a figura separada de l'advocat és poc comuna és els països del nostre entorn soci-cultural. En concret, el procurador subsisteix exclusivament a Irlanda, Portugal i la pròpia Espanya. En països com Alemanya i França les funcions del procurador han quedat absorbides pels advocats i en el Regne Unit les funcions de representació processal són assignades als *solicitors* i als *barrister*.⁵²

A l'Estat Espanyol, l'activitat professional de representació processal es reserva en exclusiva, amb caràcter general, als Procuradors. Les dues característiques fan difícil trobar una figura anàloga en altres països del nostre entorn són la obligatorietat d'assistir als Jutjats i Tribunals representat per un professional i que la reserva d'aquesta activitat sigui a favor dels procuradors i el sistema aranzelari.⁵³ La pròpia Comissió Nacional de la Competència afirma “*la professió del Procurador, tal i com l’entendem a Espanya és única*”.

La dualitat de les professions de procurador i advocat existeix des del dret Romà, si bé la seva evolució ha estat molt diferent. A l'Europa central aquesta distinció va començar a desaparèixer quant en el s. XVI, el substituir-se la publicitat i la oralitat del procediment per el secret de les actuacions i del procediment escrit, l'actuació de l'advocat es va reduir a la redacció i presentació d'escrits i d'aquesta manera va començar a realitzar les funcions de procurador.

Com s'ha esmentat en apartats anteriors, l'Avantprojecte de Llei de Reforma de la LEC de 2013 va voler situar al col·lectiu dels procuradors al nivell de responsabilitat processal d'altres professionals amb funcions similars dins l'àmbit europeu, com serien el *hussier de justice* francès o el *solicitador* portuguès. Tot això va quedar apartat per la posterior Llei 42/2015, de 5 d'octubre, on es va deixar de banda el fet d'atribuir al procurador la condició d'agent de l'autoritat ni la capacitat per a documentar actes d'execució.

La Procura espanyola porta treballant molts anys perquè se li confiï l'execució de les resolucions judicials i el cobrament dels deutes en l'àmbit civil, sempre sota la direcció del Lletrat de l'Administració de Justícia i el control dels Jutges o Magistrats, amb l'objectiu d'aconseguir una major aproximació i harmonització amb Europa.

4.1 La figura dels agents d'execució en el context Europeu

Acabat un procés judicial, perquè la resolució dictada pel Jutge o Tribunal es compleixi, es necessita en moltes ocasions iniciar un procediment d'execució forçosa. És una manifestació del respecte al dret a la tutela

---

⁵² CGPJ. Consell General del Poder Judicial (1992). *El Llibre Blanc de la Justícia*. https://www.castillalamancha.es/sites/default/files/documentos/pdf/20161220/2_libro_blanco_de_la_justicia_documento_no_2.pdf

⁵³ CNC. Comissió Nacional de la Competència. (2009). *Trabajando por la Competencia. Informe sobre les restriccions a la competència en la normativa reguladora de l'activitat dels Procuradors dels Tribunals*. [Informe]. https://www.cnmc.es/sites/default/files/1254582_7.pdf

judicial efectiva recollit en l'art. 24 de la CE. El jutjat ha de ser executat conforme als art. 117.3 de la CE i 2.1 de la LOPJ, perquè la potestat jurisdiccional abasta tant jutjar com executar el jutjat.⁵⁴

El dret a l'execució va ser consagrat per el Tribunal Europeu dels Drets Humans al 1997 a la Sentència *Hornsby contra Grècia* al considerar que l'execució era part del dret d'accés a la justícia reconegut a l'article 6 del Conveni Europeu dels Drets Humans afirmant que “*este derecho sería ilusorio si el ordenamiento jurídico interno de un Estado contratante permitiera que una sentencia judicial definitiva y obligatoria quedara inoperativa en detrimento de una parte*”

Els factors de l'agilitat i l'eficàcia són importants per a que l'execució no es dilati en el temps, amb aquest finalitat s'han creat en molts països la figura de l'agent d'execució, professionals tant de caràcter públic com privat que s'encarreguen d'executar les sentències i els títols executius. A Espanya no existeix aquesta figura. L'Avantprojecte de Llei de Reforma de la LEC de 2013 - exposar en apartats anteriors - hauria col·locat la figura del procurador espanyol a l'altura dels agents d'execució existents en els diversos països europeus en quant a funcions i atribucions, però finalment la reforma aprovada al 2015 va apartar aquesta idea fent que els encarregats dels actes d'execució fos l'Administració de Justícia a través del Lletrat de l'Administració de Justícia.

4.2 La figura de l'hussier de justice a França

França és un estat amb una tradició jurídica molt versemblant a la nostra. Molta de la nostra codificació s'ha emmirallat en la codificació de l'estat francès. Trobem diferents figures dins l'ordenament jurídic, es delimitaran a continuació.

Les denominacions de *Procureur de la République* (Procurador de la República) així com de *Procureur Generale* (Procurador General) fan referència a allò equivalent a l'Estat Espanyol al Ministeri Fiscal.⁵⁵ A França la finalització de la dualitat advocat-procurador ha estat recent, i és que *l'avocat*, que és la figura de l'advocat és el professional en dret que - contràriament al nostre ordenament jurídic - s'encarrega de la representació processal de les parts, així com de l'assessorament jurídic i la funció d'assistència tècnica. Seguidament trobem l'avoué, que correspon a la figura professional encarregat de la representació i la defensa en instàncies superiors, concretament en la cort d'apel·lació.⁵⁶

---

⁵⁴ Tejedor Blanco, L. (2020). *La postulación processal. La figura del procurador en el derecho comparado*. [Treball de Fi de Grau, Universitat Pontificia de Comillas]. Repositori de la Universitat Pontificia de Comillas. <https://repositorio.comillas.edu/xmlui/bitstream/handle/11531/38180/TFG%20-%20Tejedor%20Blanco%2C%20Lucia.pdf?sequence=1>. Pàgina 36

⁵⁵ Fernández Galarreta, F.J. (2021). *La preceptividad de la representación procesal por medio del procurador a examen. Reflexiones acerca de su oportunidad a la luz de sus antecedentes históricos, regulación, algunos ejemplos de derecho comparado y la implantación de la directiva de servicios y la plataforma de notificaciones telemática. La necesidad de repensar sus funciones para contribuir mejor a la tutela judicial efectiva en el s. XXI*. [Tesi doctoral, Universitat del País Basc]. Pàgina 196

⁵⁶ Garre, M. (2010). *Hussier y Avoué. Las diferencias y semejanzas del Hussier y el Avoué francés y nuestros procuradores*. Revista Miramar, núm. 184, pàgines. 47 - 49. Colegio de Abogados de Málaga. <https://www.icamalaga.es/portalMalaga/archivos/ficheros/1290525277674.pdf>

Finalment trobem *l'huissier de justice*, al igual que en el Benelux així com al Quebec (Canadà), *l'huissier de justice* és un oficial públic però no funcionari, per això, la seva retribució ve establerta per un sistema de preus públics taxats, però com qualsevol professió liberal, la seva professió depèn dels assumptes que els seus clients els confien. Té, entre altres, el monopoli de la notificació i execució d'actes judicials i altres títols executius, donant fe del contingut d'ells, així com del seu lliurament. El seu estatut personal està regulat en l'ordenament jurídic francès en la *Ordonnance* núm. 45-2592 de 20 de novembre de 1945, desenvolupada pel *Décret* núm. 56-222 de 29 de Febrer de 1956.

Les principals funcions del *huissier* són les relatives als procediments d'execució, algunes de les seves funcions són: embarg de béns amb disposició de col·laborar amb altres autoritats, també tenen potestat per a realitzar llançaments, poden emetre títols executius de txecs impagats, i moltes actuacions relatives a les execucions forçoses. També té assignades funcions relatives a la comunicació de notificacions, constatació d'actes com per exemple defectes en la fabricació de béns, també pot dur a terme reclamacions de deutes, així com actua de gestor o agent immobiliari. *L'huissier* du a terme funcions que en el nostre ordenament jurídic són dutes a terme per diferents professionals així com funcionaris de l'Administració de Justícia, tot i això s'ha de remarcar que el mateix mai actua com a representant processal de la part.

4.3 La figura dels Solicitadores a Portugal

La figura del *solicitador* portuguès és una de les més semblants al procurador espanyol. Els *solicitadores* són aquells professionals liberals del dret que, juntament amb altres figura dels advocats, intervenen en els procediments judicials en funcions d'assistència, ajuda i representació⁵⁷. Els *solicitadores* exerceixen les seves facultats en virtut de mandat, igual que els procuradors, podent ser judicial o extrajudicial. En exercici de mandat judicial, representen a les parts en els processos que assenyalen la legislació processal i quan no sigui obligatòria la representació a través d'un advocat. També realitzen els actes jurídics específics de la seva professió en tot el territori nacional i davant qualsevol jurisdicció. I en virtut de mandat extrajudicial, presten assessorament jurídic i exerceixen la representació legal en negocis jurídics de ciutadans i empreses fora dels tribunals ordinaris (serveis d'hisenda, oficines del registre, notaries...). Després del Decret llei 116/2008, poden autenticar documents i reconèixer signatures, substituint l'escriptura pública notarial per a adquirir béns immobles amb la mateixa validesa i eficàcia que aquelles, i certificar fotocòpies i traduccions⁵⁸.

Ha d'estar inscrit en el Col·legi dos Solicitadores d'un determinat districte i no pot estar a la vegada inscrit en un Col·legi d'Advocats, és a dir que les dues professions són incompatibles. Per accedir a la professió ha de ser titular d'una Llicenciatura en Dret o una diplomatura en *solicitaduria*, és a dir, la realització d'un període de pràctiques sota la tutela d'un *solicitador* amb experiència o centre de pràctiques i aprovar un examen aptitud professional per a l'exercici de la professió.

---

⁵⁷ Il·lustre Col·legi de Procuradors de Vigo. *Entrevista a Paulo Teixeira*, "Con el agente ejecutor, los tiempos de espera se redujeron de 5 años a 2 meses". De <https://colegioprocuroadoresvigo.es/entrevista-paulo-teixeira/>

⁵⁸ Pestana Serra, M.D. (2013). *El ejercicio de la abogacía en Portugal y España. Estudio comparativo*. [Tesi doctoral, Universitat de Salamanca]. Pàgina 275

La figura tradicional del *solicitador* va donar pas a la figura d'un professional més especialitzat en l'àmbit de l'execució que serà el *solicitador de ejecución*. La figura del *solicitador de ejecución* es crea mitjançant el Decret-Llei 38/2003, de 8 de març, per intentar posar fi al problema de la acumulació de les execucions civils sorgit entre els anys 90 i principis dels 2000. Anteriorment, la competència executiva corresponia només als òrgans jurisdiccionals, tal i com es configura a l'estat espanyol en la actualitat. És un professional especialitzat en l'àmbit de l'execució, la seva figura es regula com una professió liberal amb formació, estatut deontològic i disciplinar propi i facultat públiques en l'àmbit de l'execució forçosa.

D'acord amb l'apartat 1 de l'article 117 de l'*Estatut da Camara dos Solicitadores*, solament podrà exercir les funcions del *solicitador d'ejecución*, aquells *solicitadores* que acreditin almenys tres anys d'exercici de la professió en els últims cinc anys; que mai hagi rebut sanció disciplinària de pena superior a multa, excepte si va requerir la seva rehabilitació, que hagi superat els exàmens finals del curs de formació de *solicitador de ejecución*, i compti amb les estructures i els mitjans informàtics exigits.⁵⁹

La seva funció consistirà a realitzar tots aquells tràmits necessaris dins del procés d'execució, com ara, a més de les citacions i notificacions, la fixació d'edictes, la publicació d'anuncis, les aprehensions, els embargaments, les subhastes i la realització d'inscripcions en els registres. D'aquesta manera, mentre el secretari judicial, es limita a iniciar la execució i notificar a l'agent el seu inici aquest, una vegada notificat i informat, passa a practicar gairebé tots els actes processals i executius durant l'execució. En definitiva, amb la reforma escomesa el *solicitador d'ejecución*, passa a ser la figura central del procés d'execució a Portugal.⁶⁰

4.4 El *procuratore* Italià

La figura del *procuratore* a Itàlia va ser suprimida al 1997 a través de la Llei 27/1997 de 24 de Febrer *Soppressione dell'albo dei procuratori legali e norme in materia di esercizio della professione forense* (Eliminació del registre de procuradors i normes sobre l'exercici de la professió jurídica). La configuració de la figura era diferent que la de la procuradoria espanyola donat que només actuava en tribunals d'apel·lació.

El resultat va ser la concentració de les funcions del procurador en la figura de l'advocat, com majoritàriament ha passat a tot el continent europeu. L'article 2.1 de la Llei senyala a més el següent: "*los procuradores que, en la fecha de entrada en vigor de esta ley, estén inscritos en el registro correspondiente se registran automáticamente en el registro de abogados*". El codi civil italià recull en el seu art. 82 l'obligació de la part de comparèixer en el procediment representada i defensada per l'advocat.

---

⁵⁹ *Ibid.* P. 278

⁶⁰ Fernández Galarreta, F.J. (2021). *La preceptividad de la representación procesal por medio del procurador a examen. Reflexiones acerca de su oportunidad a la luz de sus antecedentes históricos, regulación, algunos ejemplos de derecho comparado y la implantación de la directiva de servicios y la plataforma de notificaciones telemática. La necesidad de repensar sus funciones para contribuir mejor a la tutela judicial efectiva en el s. XXI*. [Tesi doctoral, Universitat del País Basc]. Pàgina 206

Així mateix actualment a Itàlia existeix la figura de *l'ufficiale giudiziario*, equiparable institucionalment a la figura d'un funcionari de l'Administració de Justícia les funcions principals del qual són de dur a terme actes de notificació i procedir a l'execució de sentències.

4.5 La representació processal a Alemanya

La legislació alemanya elimina totalment la figura del procurador i deixa en mans de l'advocat la representació i defensa de les parts. Sobre aquest tema, i realitzant un resum de les principals singularitats de la representació processal a Alemanya en primer lloc la representació processal en els tribunals inferiors de cada jurisdicció és sempre voluntària, i davant els Tribunals Supremes sempre obligatòria. En segon lloc, la representació processal per advocat només s'exigeix en la jurisdicció ordinària (civil i penal); en les restants, s'admet la representació per advocat o per una altra mena d'especialistes.

Les principals entitats responsables de l'execució de sentències civils a Alemanya són: l'oficial d'execució, el tribunal amb competència en l'execució, el tribunal de primera instància i el registre de la propietat. Cadascun d'aquests organismes té jurisdicció sobre l'execució de determinats tipus de demandes, però no s'iniciarà un procediment d'execució sense una sol·licitud prèvia del creditor. Dins dels diferents tipus de procediments d'execució, els principals actors involucrats són el creditor, l'oficial d'execució i el funcionari judicial. A més, en casos limitats, el jutge pot estar involucrat. Així doncs, en el sistema alemany existeixen dos executors principals: l'oficial de l'execució o *gerichtsvollzieher*, que seria un executor independent, i el funcionari judicial o *rechtspfleger* que treballa fins del Tribunal i seria l'equivalent al nostre sistema al LAJ.

L'oficial d'execució *gerichtsvollzieher* és un funcionari civil vinculat a l'administració judicial dels Länder, que és responsable d'efectuar la notificació, el lliurament de citacions, administració de juraments oficials, i d'executar les sentències en nom del creditor en la mesura en què l'execució no hagi estat assignada als tribunals. Per tant, no té el monopoli sobre l'execució. És un funcionari del Poder Judicial i està subjecte a la supervisió dels tribunals, però en la pràctica, duu a terme les seves funcions independentment. Ell és principalment responsable de l'execució coercitiva de les reclamacions monetàries de béns mobles, així com de l'execució forçosa per a obtenir el lliurament de béns mobles i immobles. Aquest és diferent de l'oficial que executa les demandes públiques en nom d'una agència del govern (per exemple, l'oficina tributària federal o el municipi).⁶¹

El tribunal amb competència sobre l'execució (o el tribunal d'execució) és responsable de l'execució de les reclamacions pecuniàries sobre béns immobles (com ara el segrest judicial i la subhasta obligatòria) així com de les reclamacions pecuniàries contra altres drets de propietat (com ara l'embargament dels crèdits pecuniaris contra els tercers i l'embargament de comptes bancaris i sou). La major part de les funcions atribuïdes al tribunal d'execució són realitzades per funcionaris judicials *rechtspfleger* que tenen la seva seu a l'interior del tribunal. Els funcionaris judicials s'encarreguen de dur a terme una àmplia gamma de funcions

---

⁶¹ CEJA. Centre d'Estudis de la Justícia de les Amèriques.(2013). *Aportes para un diálogo sobre el acceso a la justicia y reforma civil en América Latina*. <https://www.corteidh.or.cr/tablas/29962.pdf> Pàgina 274

en relació amb l'execució, com ara l'execució contra béns immobles del deutor i el procediment d'embargament, així com unes altres activitats judicials.

Finalment, el registre de propietat és responsable de l'execució coercitiva de les reclamacions monetàries sobre béns immobles mitjançant la introducció d'una hipoteca, assegurant el deute en aquest registre. L'oficina de registre de propietat també és un departament del tribunal local, i com a regla general, els funcionaris judicials també duen a terme les funcions d'aquesta oficina.

5. EL PROCURADOR I EL PROCÈS ELECTRÒNIC O DIGITAL

5.1 Bases per a la modernització de l'Administració de Justícia

Una lògica conseqüència del desenvolupament de les TICs, és que si vivim i treballem en un món digitalitzat és conseqüent que aquest fenomen s'apliqui tant a la professió de l'Advocacia com la dels Procuradors, portant nous mètodes de feina, exigint noves formacions i noves competències professionals. La LEC, ja anticipa i anuncia en la seva EM IX el següent: *“previsora del futuro, abre la puerta a la presentación de escritos y documentos y a los actos de notificación por medios electrónicos, telemáticos y otros semejantes”*. Així mateix també especifica que en aquest revolució tecnològica, la figura del procurador seria una peça clau, per això, en aquest mateix punt especifica que *“Esta ley prevé y concede reconocimiento de los avances científicos y técnicos y su posible incorporación al proceso civil. En cuanto a los procuradores y abogados e incluso a no pocos justiciables, lo razonable es suponer que irán disponiendo de medios de comunicación distintos de los tradicionales, que cumplan los requisitos establecidos en esta Ley, en la medida de sus propias posibilidades y de los medios de que estén dotados los tribunales”*

Tot i estar recollit en la LEC, la proclamació del Llibre Blanc de la Justícia al 1997, contenia referències a l'aplicació al procés de noves tecnologies i les noves formes de documentació així com el perfeccionament progressiu dels sistemes de comunicació informàtica i electrònica, que ha de comportar les imprescindibles reformes del procediments tradicionals de notificació i recepció de documents, amb la conseqüent reducció de dilacions. Posteriorment, a l'any 2002 la Carta de Drets dels Ciutadans davant la Justícia⁶² recollia una secció que es titulava “Justícia àgil i tecnològicament avançada” i proposava l'impuls per part dels poders públics de l'ús i aplicació dels mitjans tecnològics en l'activitat de l'Administració de Justícia.

Al setembre de 2009, el Govern va aprovar el Plà estratègic 2009 - 2012 de la Modernització de la Justícia, basa en tres polítiques fonamentals: política de modernització, política de protecció i transparència i política de cooperació. Els seus quatre reptes fonamentals eren: aconseguir la interoperabilitat entre els sistemes tecnològics, unificar esforços per part de les diferents administracions i institucions judicials, canviar

---

⁶² Carta de Drets dels Ciutadans davant la Justícia aprovada pel Consell dels Diputats al 2002

l'organització dels recursos personals i tramitar les reformes legals necessàries per a aconseguir modernitzar l'Administració de Justícia.⁶³

Posteriorment, es va implementar el Plà 2012-2015 de la Secretaria General de l'Administració de Justícia. En aquell moment per a aconseguir una Justícia tecnològicament avançada es proposa fer el possible que els jutjats i tribunals puguin treballar en xarxa, la creació i desenvolupament del “Esquema Judicial d'Interoperabilitat i Seguretat” per a permetre el funcionament integrat i conjunt de les diferents aplicacions informàtiques al servei de l'Administració de Justícia i d'aquesta manera la interoperabilitat entre òrgans judicials, aconseguir l'objectiu “paper 0”, desplegar al complet el sistema segur d'intercanvi de documents (LexNet) que permet que totes les comunicacions processals es realitzin per via electrònica, la creació de l'Expedient Judicial Electrònic mitjançant la implantació d'un nou Sistema de Gestió Processal, el desenvolupament d'una Plataforma de Signatura Electrònica pròpia de l'Administració de Justícia i incrementar els mitjans d'enregistrament audiovisual i videoconferència en les vistes i millora de la gestió de l'emmagatzematge de les peces de convicció a través del sistema d'identificació per radiofreqüència.

Finalment, la Llei 42/2015, de 5 d'octubre, suposarà tota una reforma de la LEC per adequar la mateixa a una nova realitat sorgida amb motiu de la irrupció de la revolució i transformació tecnològica. Les reformes introduïdes han tingut per objecte l'aplicació generalitzada dels mitjans electrònics com a forma normal de tramitació dels procediments judicials, com ho anuncia la mateixa Llei.⁶⁴ Així doncs, la llei va dirigida a que la comunicació electrònica sigui la forma habitació d'actuar de l'Administració de Justícia en la seva relació amb els ciutadans, es posaran les bases per disposar de les noves tecnologies al servei dels justiciables quan decideixin acudir als tribunals. S'estableixen noves normes per a la presentació d'escrius i de documents per mitjans telemàtics, també es desenvoluparan garanties per a la acreditació de la presentació d'escrius i de documents mitjançant la certificació de la firma electrònica i el justificant emès una vegada realitzada la mateixa.

5.2 La modernització del procediment i l'Administració de Justícia amb els nous sistemes digitals

Els avenços més destacats i sobre els que ha pivotat la implantació dels avenços tecnològics en la Administració de Justícia i que han configurat una nova forma de treball pel col·lectiu professional dels procuradors són: les plataformes de notificacions telemàtiques LexNet i eJustícia, l'expedient electrònic i la firma digital.

Per a realitzar la implementació de les reformes cal considerar també que la justícia és un servei públic i que, per tant, els programes de millora i modernització que s'abordin han d'implementar-se salvaguardant el

---

⁶³ Ballesteros, M. C. R. (2017). *La modernización del proceso civil con el sistema Lexnet. Anuario Jurídico y Económico Escurialense* n° 50. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/la-modernización-del-proceso-civil-con-el-sistema/docview/2052766684/se-2> Pàgina 124

⁶⁴ Armenta Deu, T. (2018). *Lecciones de derecho procesal civil: Proceso de declaración. Proceso de ejecución. Procedimientos especiales. Arbitraje y mediación*. (11ª edició). Marcial Pons. Pàgina 84

funcionament diari normal, la qual cosa obliga a anar desenvolupant a poc a poc reformes graduals que suposin millores graduals mentre es manté el servei.

5.2.1 L' Expedient Judicial Electrònic

L'Expedient Judicial Electrònic (EJE) respon a la necessitat de que el procediment es tramiti de forma digital. La seva implantació suposa la definitiva superació d'una justícia basada en el paper, un important estalvi de recursos i una simplificació de la gestió, el que repercuteix en una major celeritat en l'adopció de les resolucions i, en conseqüència, en una reducció dels temps d'espera. Amb l'Expedient Judicial Electrònic s'avança, de manera decidida, en la senda marcada per la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia, el Títol de la qual IV fixa les condicions per a fer possible l'íntegra tramitació electrònica dels procediments judicials i dedica el Capítol II a definir i regular l'Expedient Judicial Electrònic.

La definició legal d'expedient judicial electrònic la trobem en la pròpia Llei 18/2011, concretament en l'article 26, en referir-se al mateix com: *“el conjunt de dades, documents, tràmits i actuacions electròniques, així com enregistraments audiovisuals corresponents a un procediment judicial, qualsevol que sigui el tipus d'informació que contingui, i format en el qual s'hagi generat”*. La implantació de l'EJE ha suposat un gran avanç per a l'administració de justícia, tant, en contribuir a agilitzar els procediments, com en facilitar a les parts i als operadors jurídics l'accés a aquests, així com, també, en facilitar la possibilitat de realitzar les notificacions de manera telemàtica.

En relació a l'accés a la plataforma, l'article 26.4 de la LATICAJ estableix que el dret d'accés als expedients electrònics es limita a les parts personades i a aquells subjectes amb interès legítim en el respectiu procediment, sempre que aquests expedients no estiguin declarats secrets o reservats. A l'expedient judicial poden accedir-hi tant advocats com procuradors a través dels portals de LexNex i eJusticia. El professional que treballa més amb l'eina és el procurador, donat que un cop degudament personat el funcionari que tramita el procediment dona accés al professional i aquest pot visualitzar de forma telemàtica totes les notificacions, escrits presentats per les parts així com informació concreta del procediment. En cas de personar-se en un procediment ja iniciat, no cal fer còpia de les actuacions donat que pot accedir-hi de forma telemàtica i descarregar-se-les i enviar-li al lletrat director del procediment de forma àgil i gairebé immediata.

5.2.2 LexNet i eJusticia

- LexNet

LexNet és una plataforma d'intercanvi segur d'informació entre els òrgans judicials i una gran diversitat d'operadors jurídics que, en el seu treball diari, necessiten intercanviar documents judicials (notificacions, escrits i demandes). Han transcorregut diversos anys des de la seva implantació i LexNet s'ha convertit en un

instrument de treball segur tan habitual en l'àmbit de les comunicacions judicials, com el telèfon, el fax o el correu electrònic. El sistema, que va començar a funcionar l'any 2004, compte en l'actualitat amb més de 52.000 usuaris, és utilitzat en més de 3.500 òrgans judicials i ha permès intercanviar més de 160.000.000 de comunicacions.⁶⁵

En Relació amb la base legal, la mateixa ve continguda i recollida en el Reial decret 1065/2015, de 27 de novembre, sobre comunicacions electròniques en l'administració de justícia en l'àmbit territorial del Ministeri de Justícia i pel qual es regula el sistema LexNet.

En relació amb les funcionalitats i les oportunitats que el sistema presenta, l'article 14 del RD assenyala que el mateix serveix, entre altres, per a la presentació i el trasllat d'escrius processals, així com dels documents que acompanyen a aquests, i per a la distribució i remissió d'aquests, a l'òrgan jurisdiccional i a l'oficina judicial o fiscal encarregada de la seva tramitació. Així mateix, el sistema serveix per a la gestió del trasllat de còpies, de manera que quedi acreditat, en les còpies, la data i l'hora en què s'ha realitzat aquest trasllat a la resta de procuradors personats, així com per a acreditar la identitat d'aquests. També, serveix per a realitzar els actes de comunicació processal conforme als requisits establerts en les lleis processals. Una altra de les funcionalitats que té el sistema, és la de generar l'expedició de resguards electrònics que acreditin la correcta realització de la presentació d'escrius i dels seus documents annexos, així com el trasllat de les còpies a la resta de les parts, acreditant, així mateix, la data i l'hora de l'efectiva realització (això és, genera un resguard acreditatiu, tant de la remissió, com de la recepció dels actes de comunicació processals realitzats i de les còpies lliurades a les restants parts personades).

- eJustícia

E-justícia és el portal de la Generalitat de Catalunya que té com a finalitat la implantació de l'expedient electrònic, i que permetrà l'accés dels professionals al seguiment de la tramitació de qualsevol expedient judicial en forma telemàtica, una vegada desplegui la seva completa operativitat. L'àmbit d'aplicació de e-Justícia és únicament Catalunya i només per a la presentació d'escrius. Les notificacions a Catalunya es rebran per LexNet.⁶⁶

Entre altres opcions, des d'aquesta extranet es poden presentar demandes i escrius telemàtics, visionar les gravacions del sistema Arconte 2, consultar l'estat dels expedients de justícia gratuïta o fer la gestió del pagament de taxes judicials.⁶⁷

- Presentació d'escrius:

---

⁶⁵ Poder Judicial d'Espanya. *Nuevas tecnologías*. <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/e-Justicia/Nuevas-tecnologias/>

⁶⁶ Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona. *¿Què és e-Justícia?*. <https://www.icab.es/es/servicios-y-tramites-colegiales/faqs/faq/Que-es-e-Justicia/>

⁶⁷ GENCAT. *Seu judicial electrònica de Catalunya. Extranet del professional (e-justicia.cat)*. https://sejudicial.gencat.cat/ca/que_cal_fer/Soc-un-professional-del-dret/ejusticia/

Actualment existeixen 3 mètodes de presentació d'escrits: telemàtic, semipresencial i totalment presencial. El format telemàtic es du a terme a través de les plataformes anteriorment exposades, el comprovant de presentació que s'expedeix un cop l'escrit està lliurat a través de la plataforma conté l'hora i la data vàlides de presentació. L'ordre civil, mercantil i social són totalment telemàtics - l'escrit de demanda sí que s'ha d'aportar en format paper al Jutjat perquè el mateix pugui fer arribar una còpia a la part demandada.

En quant a la presentació semipresencial o temis2, l'escrit es presenta a través de les plataformes telemàtiques, però també s'ha d'aportar en paper al Jutjat. L'hora i el dia del comprovant de presentació seran vàlids un cop l'escrit té entrada al Jutjat. És important destacar, que a efectes de termini la data i hora vàlida de presentació és la que indica al comprovant de presentació expedit - que té l'hora en la qual es va presentar telemàticament.⁶⁸ La presentació semipresencial s'estableix en alguns Jutjats en l'ordre penal.

Finalment el model totalment presencial és encara en format paper. Es manté sobretot en els ordres penals i contencios-administratiu i en instàncies superiors com per exemple el Tribunal Superior de Justícia, en el qual tots els ordres presenten escrits de forma totalment presencial. També es duu a terme d'aquesta manera en els Jutjats de Pau.

5.2.3 La firma digital

La firma electrònica és un instrument fonamental per generar la confiança de la ciutadania en les comunicacions telemàtiques. Per aquest motiu i amb el propòsit de dotar de seguretat a les comunicacions per internet, sorgeix la firma electrònica. Així mateix, el Portal de l'Administració Electrònica (PAe), destacada les tres funcions bàsiques de la firma compleix: identificar al firmant, assegurar integritat d'allò que es firma i la d'assegurar-se que el firmant no pugui retractar-se.

La seva regulació és d'àmbit Europeu i la trobem al Reglament de la UE núm. 910/2014 del Parlament Europeu i el Consell, de 23 de Juliol de 2014 (eIDAS), relatiu a la identificació electrònica i als serveis de confiança en las transaccions electròniques en el mercat interior. En l'article 3 del Reglament trobem els diferents tipus de firmes electròniques existents:

- Signatura electrònica simple: les dades en format electrònic annexos a altres dades electròniques o associats de manera lògica amb ells que utilitza el signant per a signar.
- Signatura electrònica avançada: la signatura electrònica que compleix el fet d'estar vinculada al firmant d'una manera única; permetre la identificació del firmant; haver estat creada utilitzant dades de creació de la signatura electrònica que el signant pot utilitzar, amb un alt nivell de confiança, sota el seu control exclusiu, i estar vinculada amb les dades signades per la mateixa de manera tal que qualsevol modificació ulterior dels mateixos sigui detectable.

---

⁶⁸ Instrucció 3/2015, de 6 de novembre de 2015, del Secretari de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, sobre la presentació telemàtica d'escrits de tràmit o no inicials en els Jutjats i Tribunals de Catalunya.

- Signatura electrònica qualificada: una signatura electrònica avançada que es crea mitjançant un dispositiu qualificat de creació de signatures electròniques i que es basa en un certificat qualificat de signatura electrònica.

A nivell nacional la llei reguladora és la 6/2020 d'11 de Novembre de serveis electrònics de confiança, que desenvolupa localment alguns elements del Reglament eIDAS i modifica una sèrie de lleis espanyoles per a garantir el compliment i l'eficàcia del Reglament eIDAS Per a garantir, a més, que les disposicions del Reglament eIDAS siguin aplicades pels tribunals espanyols en els procediments judicials en els quals s'impugni l'autenticitat d'un document signat electrònicament, es va modificar la Llei espanyola d'Enjudiciament Civil (Llei 1/2000) per a fer referència a la Llei espanyola 6/2020 de l'11 de novembre.

Per tant, la signatura electrònica permetrà a l'emissor i el receptor de la informació o el contingut que s'identifiquin amb la certesa que són els únics que interactuen. D'aquesta manera es garanteix que el contingut no s'altera, no ha estat interceptat durant la comunicació i que tots dos no poden repudiar la informació prèviament rebuda i acceptada. Així mateix, disminueix les inversions relacionades amb la compra de paper, impressores, bolígrafs, tòners, arxius i espai en l'oficina, la qual cosa produeix una gran reducció dels costos fixos i variables per a tot tipus d'empreses, des d'una microempresa fins a una multinacional, tant en el sector públic com en el privat. També agilitza la gestió de documents com la seva mobilitat.

CONCLUSIONS

Primera- És indiscutible que la figura del procurador té arrelament històric en el nostre estat. Històricament el litigant que no podia o no volia acudir a un judici podia, voluntàriament, delegar la seva representació a la figura del procurador a través d'un mandat. Actualment la relació entre representant i representat no es caracteritza per ser voluntària - la llei la regula de forma perceptiva - ni de confiança - el més comú és que el representat no conegui la existència de la figura o no tingui coneixement de qui l'estigui representant, i que la figura del procurador sigui escollida per l'advocat -, per tant no es compleixen les característiques pròpies d'un mandat. El sentit que històricament tenia la figura del procurador s'ha perdut en l'actualitat.

Segona- Per garantir el dret constitucional a la tutela judicial efectiva és necessari que un professional en dret es faci càrrec de la representació processal. Si bé la LOPJ delega aquesta funció de forma exclusiva i excloent als procuradors configurant-la com una peça clau per a l'accés a la tutela judicial efectiva. Contràriament, una vegada analitzada com es configura la perceptivitat de la figura en cada ordre jurisdiccional, no sembla que la figura sigui una peça indiscutible per a garantir la tutela judicial. Concretament, en l'ordre penal, en el qual és especialment important el compliment de totes les garanties processal del procediment degut a la gravetat de les penes que poder ser imposades, el procurador no és preceptiu i per tant pot estar absent en la instrucció del procediment abreujat i en la totalitat del judici ràpid. Si la justificació de la perceptivitat del professional és la de garantir la tutela judicial efectiva, la seva figura hauria de ser obligatòria en tots els ordres jurisdiccionals.

Tercera- Així mateix, en quant a les seves funcions, s'ha pogut constatar que poden ser desenvolupades per altres professionals - advocats i graduats socials -, i que aquest fet no provoca una pèrdua de la garantia de la tutela judicial efectiva. És una realitat que molts advocats prefereixen treballar conjuntament amb procurador encara quan la seva compareixença no és obligatòria en el procediment, ja sigui per la seva professionalitat i per la descarrega de feina que comporta envers l'advocat. La seva intervenció és clarament favorable però no és imprescindible, per aquest motiu hauria de ser regulada de forma potestativa no perceptiva ni exclusiva.

Quarta- En quant al context Europeu, la figura del procurador existeix només a l'estat Espanyol. En la majoria de països la figura del procurador s'ha fusionat amb l'advocat, i els ordenaments jurídics han eliminat la prohibició d'incompatibilitat entre les dues professions. Això comporta un agreujament en quant a la homologació de títols i al fet de poder prestar lliurement els seus serveis. El professional hauria de tenir una adaptació europea de manera que les seves funcions s'ampliessin sobretot en el context de les execucions.

Cinquena- La modernització de l'administració de justícia i l'ús de la justícia digital han modificat totalment la manera de treballar del professional. Les comunicacions telemàtiques han relegat la funció del procurador com a representant de la part i receptor de notificacions a un caire formalista que no té sentit en el temps actuals. Si bé les seves tasques són d'una gran importància - notificació de les comunicacions,

presentació d'escrits en temps i forma, gestions amb els funcionaris de l'Administració de Justícia, diligenciamment de manaments al Registre - comporten un gran alleugeriment de tasques a l'advocat, no és imprescindible. Si bé és veritat que són coneixedors de la nova configuració de la justícia electrònica per poder realitzar tots els actes processals vàlidament, així com són coneixedors de la forma d'esmenar els errors quan aquests es donen - falta de firma electrònica, presentació errònia d'escrits o demandes al Jutjats, falta de parts de documents, etc -.

Final- Per tot lo anteriorment exposat, la figura del procurador és necessària dins del procediment judicial. però no de la manera que està configurada actualment. La figura ha quedat relegada a un professional que "facilita molta feina a l'advocat" quan el procurador és un professional que té funcions pròpies i realitza tasques de vital importància envers el funcionament del procediment. La seva perceptivitat en quant a representació processal s'hauria de reconfigurar de tal manera que s'evoqués més per una posició facultativa o voluntària sense que això desencadenés en una desigualtat entre les parts. Així mateix, per a assegurar-se el manteniment de la figura i la seva adaptació als temps actuals així com en la configuració Europea, la mateixa hauria de tenir un paper molt més protagonista en el procediment d'execució i assumir funcions en aquest àmbit.

BIBLIOGRAFIA

Armenta Deu, T. (2018). *Lecciones de derecho procesal civil: Proceso de declaración. Proceso de ejecución. Procedimientos especiales. Arbitraje y mediación*. (11ª edición). Marcial Pons.

Ballesteros, M. C. R. (2017). *La modernización del proceso civil con el sistema Lexnet*. *Anuario Jurídico y Económico Escurialense* n° 50. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/la-modernización-del-proceso-civil-con-el-sistema/docview/2052766684/se-2> Pàgina 124

CEJA. Centre d'Estudis de la Justícia de les Amèriques. (2013). *Aportes para un diálogo sobre el acceso a la justicia y reforma civil en América Latina*. <https://www.corteidh.or.cr/tablas/29962.pdf>

CGPJ. Consell General del Poder Judicial. (1992). *El Libro Blanco de la Justicia*. https://www.castillalamancha.es/sites/default/files/documentos/pdf/20161220/2._libro_blanco_de_la_justicia_documento_no_2.pdf

CNC. Comissió Nacional de la Competència. (2013). *IPN 96/13. Anteproyecto de ley de reforma de la ley de enjuiciamiento civil (procuradores)*. [Informe]. https://www.cnmc.es/sites/default/files/424521_7.pdf

CNC. Comissió Nacional de la Competència. (2009). *Trabajando por la Competencia. Informe sobre les restriccions a la competència en la normativa reguladora de l'activitat dels Procuradors dels Tribunals*. [Informe]. https://www.cnmc.es/sites/default/files/1254582_7.pdf

Cuenca García, M. J. (2002). *Los comportamientos desleales de abogado y procurador*. [Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona]. Tesis Doctorals en Xarxa (TDX). <https://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/5069/mjcg1de5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Diez - Picaso, L. M. (2006). *El oficio de jurista*. Siglo XXI España Editores.

Garre, M. (2010). *Hussier y Avoué. Las diferencias y semejanzas del Hussier y el Avoué francés y nuestros procuradores*. *Revista Miramar*, núm. 184, pàgines. 47 - 49. Colegio de Abogados de Málaga. <https://www.icamalaga.es/portalMalaga/archivos/ficheros/1290525277674.pdf>

Grau Morancho, R. (2005). *Procuradores: Debate sobre la representación procesal*. Dykinson.

Fernández Galarreta, F. J. (2021). *La preceptividad de la representación procesal por medio del procurador a examen. Reflexiones acerca de su oportunidad a la luz de sus antecedentes históricos, regulación, algunos ejemplos de derecho comparado y la implantación de la directiva de servicios y la plataforma de notificaciones telemática. La necesidad de repensar sus funciones para contribuir mejor a la tutela judicial efectiva en el s. XXI*. [Tesi doctoral, Universitat del País Basc]

Ferrer Moreno, S. (2016). *Responsabilidad Civil del Abogado y del Procurador*. [Treball Final de Grau, Universitat de Girona]. DUGiDocs. https://dugi-doc.udg.edu/bitstream/handle/10256/14087/Ferrer_Moreno.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Pestana Serra, M.D. (2013). *El ejercicio de la abogacía en Portugal y España. Estudio comparativo*. [Tesi doctoral, Universitat de Salamanca].

Tejedor Blanco, L. (2020). *La postulación processal. La figura del procurador en el derecho comparado*. [Treball de Fi de Grau, Universitat Pontificia de Comillas]. Repositori de la Universitat Pontificia de Comillas. <https://repositorio.comillas.edu/xmlui/bitstream/handle/11531/38180/TFG%20-%20Tejedor%20Blanco%2C%20Lucia.pdf?sequence=1>

UNED Radio. (2016, Febrer 22). *La responsabilidad profesional de los procuradores*. [Vídeo]. <https://www.youtube.com/watch?v=RdsggfA6Pc8>

BIBLIOGRAFIA WEB

Col·legi de Graduats Socials de Barcelona. *¿Quiénes somos? Presentación, Bienvenida de la Decana*. <https://www.graduados-sociales.com/presentacion>

Consell General de Procuradors d'Espanya. *El camino hacia la supracolegialidad*. <https://www.cgpe.es/historia/>

Consell General de Procuradors d'Espanya. *El nuevo portal de los procuradores permite a cualquier ciudadano conocer los bienes que se subastan con todo lujo de detalles*. <https://www.cgpe.es/portalsubastas/>

Consell General de Procuradors d'Espanya. *La Junta Nacional*. <https://www.cgpe.es/historia/>

Consell General de Procuradors d'Espanya. *¿Qué es un procurador?*. <https://www.cgpe.es/que-es-un-procurador/>

II-lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona. *¿Qué es e-Justicia?*. <https://www.icab.es/es/servicios-y-tramites-colegiales/faqs/faq/Que-es-e-Justicia/>

II-lustre Col·legi de Procuradors de Barcelona. *El col·legi, més de 500 anys d'història*. <https://www.icpb.es/es/el-colegio/500-anos-de-historia/>

II-lustre Col·legi de Procuradors de Barcelona. *Intervenció de l'advocat i procurador en jurisdicció voluntària*. https://www.icpb.es/wp-content/uploads/2018/01/Annex_circular_18_3.pdf

Il·lustre Col·legi de Procuradors de Madrid. *Apuntes historicos*. <https://www.icpm.es/%2Fprocura.asp#4>

Il·lustre Col·legi de Procuradors de Saragossa. *La figura del procurador*. <https://procuradores.net/la-figura-del-procurador/>

Il·lustre Col·legi de Procuradors de Vigo. *Entrevista a Paulo Teixeira, "Con el agente ejecutor, los tiempos de espera se redujeron de 5 años a 2 meses"*. De <https://colegioprocuradoresvigo.es/entrevista-paulo-teixeira/>

GENCAT. *Seu judicial electrònica de Catalunya. Extranet del professional (e-justicia.cat)*. https://seujudicial.gencat.cat/ca/que_cal_fer/Soc-un-professional-del-dret/ejusticia/

Martin Gonzàlez, M. *Conceptos básicos sobre la responsabilidad del Procurador de los Tribunales*. (2015, Novembre 15). GM Procura.

Poder Judicial d'Espanya. *Nuevas tecnologías*. <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/e-Justicia/Nuevas-tecnologias/>

LEGISLACIÓ I JURISPRUDÈNCIA

Carta de Drets dels Ciutadans davant la Justícia aprovada pel Consell dels Diputats al 2002

Codi Civil, 24 de juliol de 1889. (Gaceta de Madrid núm. 206, de 25 de Juliol de 1889)

Constitució Espanyola. (BOE núm. 311, de 29 de desembre de 1978).

Instrucció 3/2015, de 6 de novembre de 2015, del Secretari de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, sobre la presentació telemàtica d'escrits de tràmit o no inicials en els Jutjats i Tribunals de Catalunya.

Llei 1/2000, de 7 de Gener, d'Enjudiciament Civil. (BOE núm. 7, de 8 de Gener del 2000)

Llei 15/2021, de 23 d'Octubre, per la que es modifica la Llei 34/2006, de 30 d'Octubre, sobre l'accés a les professions d'Advocat i Procurador dels Tribunals. (BOE núm. 255, de 25 de octubre de 2021, pàgines 129043 a 129053)

Llei 18/2011, de 5 de Juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia. (BOE núm. 160, de 6 de Juliol de 2011, pàgines 71320 a 71348).

Llei 29/1998, de 13 de Juliol, de la Jurisdicció Contenciosa-Administrativa. (BOE núm. 167, de 14 de juliol de 1998)

Llei Orgànica 6/1985, d'1 de Juliol, del Poder Judicial. (BOE núm. 157, de 2 de Juliol de 1985).

Real Decret 135/2021, de 2 de març, Estatut General de l'Advocacia Espanyola. (BOE núm. 71, de 24 de març de 2021, pàgines 33597 a 33649)

Real Decret 1281/2002, de 5 de desembre, Estatut General dels Procuradors dels Tribunals d'Espanya. (BOE núm. 305, de 21 de Desembre de 2002).

Real Decret de 14 de Setembre de 1882, Llei Enjudiciament Criminal. (Gaceta de Madrid núm. 260, de 17 de Setembre de 1882).

Llei 15/2015, de 2 de Juliol, de la Jurisdicció Voluntària. (BOE núm. 158, de 03 de Juliol de 2015).

Sentència del Tribunal Suprem núm. 1424/2020 (Salta Tercera Contenciosa-Administrativa, secció cinquena), de 29 d'Octubre de 2020 (4264/2019)

Sentència del Tribunal Suprem núm. 460/2006 (Sala Primera Civil) d'11 de Maig de 2006 (3025/1999)